

แผนบริหารการสอนประจำบทที่ 4

นโยบายและแผนการศึกษาแห่งชาติกับการพลศึกษา

หัวข้อเนื้อหาประจำบท

1. ความหมายนโยบายและแผน
2. ความสำคัญนโยบายและแผน
3. นโยบายและแผนการศึกษาแห่งชาติที่เกี่ยวข้องกับการพลศึกษา
4. นโยบายและแผนพัฒนาการศึกษาแห่งชาติในแต่ละรัฐบาลที่บริหารประเทศ
5. สรุปท้ายบท
6. คำถามท้ายบท
7. เอกสารอ้างอิง

วัตถุประสงค์

เมื่อศึกษาบทที่ 4 จบแล้ว นักศึกษาสามารถ

1. บอกความหมายของนโยบายและแผนได้
2. บอกความสำคัญของนโยบายและการวางแผนได้
3. อธิบายแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติได้
4. อธิบายแผนพัฒนาการศึกษาได้

วิธีการสอนและกิจกรรมการเรียนรู้การสอน

1. บรรยายประกอบสื่อ PowerPoint เกี่ยวกับเนื้อหาที่กำหนด
2. แบ่งกลุ่มผู้เรียนศึกษา ความหมาย ความสำคัญของนโยบายและแผนแล้วนำเสนอหน้าชั้นเรียน
3. อภิปราย ชักถาม แสดงความคิดเห็นยุทธศาสตร์ชาติ แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ แผนพัฒนาที่เชื่อมโยงสัมพันธ์กับการพลศึกษาและร่วมกันสรุปบทเรียน

สื่อการเรียนการสอน

1. เอกสารประกอบการสอน
2. PowerPoint
3. คำถามท้ายบท

การวัดและประเมินผล

1. ประเมินผลจากกิจกรรมและตอบทดสอบจากคำถามท้ายบท
2. ประเมินผลจากการสังเกตความสนใจและการร่วมกิจกรรมของนักศึกษา

บทที่ 4

นโยบายและแผนการศึกษาชาติกับการพลศึกษา

การพลศึกษาเป็นองค์ประกอบหนึ่งของการศึกษาซึ่งเป็นหัวใจของการพัฒนาและการแข่งขันของทุกประเทศ โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ในยุคปัจจุบันการแข่งขันของประเทศขึ้นอยู่กับความรู้ความสามารถของคนมากกว่าจำนวนคนและทรัพยากรเช่นในอดีต ซึ่งในการขับเคลื่อนการศึกษาของประเทศเกี่ยวข้องกับบุคลากรและผู้เรียนจำนวนมากหลายล้านคน ประกอบกับผลสรุปของการศึกษาไทยที่ผ่านมา คือ ใช้เวลาเรียนมาก เรียนรู้ได้น้อย มีความเครียดและคุณภาพผู้สำเร็จการศึกษาต่ำ ดังนั้น การขับเคลื่อนนโยบายรัฐบาลด้านการศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการ ภายใต้การบริหารงานของรัฐบาลทุกยุคทุกสมัย จึงเน้นย้ำให้ดำเนินการขับเคลื่อนนโยบายรัฐบาลด้านการศึกษาอย่างต่อเนื่อง ปรับเปลี่ยนแนวทางวิธีการทำงานให้เหมาะสม และต้องมีบทบาทในการสนับสนุนการขับเคลื่อนนโยบาย ด้านอื่นด้วย รวมทั้งมุ่งเน้นให้ทุกภาคส่วนเข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนินงานให้มากขึ้น ผู้บริหารต้องให้ความสำคัญ และขับเคลื่อนการทำงานอย่างจริงจัง

ความหมายนโยบายและแผน

นโยบาย

พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2554 (2556 : 607) ได้ให้ความหมายไว้ว่า นโยบาย หมายถึง หลักและวิธีปฏิบัติซึ่งถือเป็นแนวดำเนินการ

อมร รักษาสัตย์ (2522 : 1) ได้ให้ความหมายไว้ว่า นโยบาย หมายถึง อุบายหรือกลเม็ดที่ผู้มีอำนาจหน้าที่ได้พิจารณาเห็นว่าเป็นทางที่จะนำไปสู่เป้าหมายส่วนรวมในเรื่องใดเรื่องหนึ่งอย่างเหมาะสมที่สุด

ประทุม รอดประเสริฐ (2544 : 13) กล่าวว่านโยบายเป็นข้อความหรือความเข้าใจร่วมกันอย่างกว้าง ๆ ที่ใช้เป็นแนวทางการตัดสินใจเพื่อการปฏิบัติภารกิจต่าง ๆ ของผู้บริหารและของหน่วยงาน

วิจิตร ศรีสะอ้าน (2548 : 8) ได้เปรียบเทียบว่านโยบายเปรียบเสมือนเข็มทิศและหางเสือในการเดินเรือที่จะพาเรือไปในทิศทางที่กำหนดไว้ได้ ดังนั้นรัฐบาลจึงจำเป็นต้องกำหนดนโยบายการศึกษาให้สอดคล้องกับการพัฒนาประเทศและการเปลี่ยนแปลงของโลกปัจจุบันเพื่อจะพาประเทศให้พัฒนาไปในทิศทางที่ต้องการ

Friedrich (1963 : 70) กล่าวว่าไว้ว่า นโยบาย คือ ข้อเสนอสำหรับแนวทางการดำเนินงานของบุคคล กลุ่มหรือรัฐบาลภายในสภาพแวดล้อมแบบหนึ่งซึ่งจะมีทั้งอุปสรรคและโอกาส อุปสรรคและโอกาสที่มีนั้นจะผลักดันให้มีการเสนอนโยบายขึ้นเพื่อใช้ประโยชน์และเอาชนะสภาพการณ์เช่นนั้น ทั้งนี้เพื่อนำไปสู่เป้าหมายอย่างหนึ่งอย่างใด

Knezevich (1969 : 217) ได้กล่าวไว้ว่า นโยบาย หมายถึง ข้อความทั่วไปที่อธิบายถึงวัตถุประสงค์ที่ต้องการจะบรรลุถึงคำแถลงนโยบาย (Policy Statement) ที่ใช้เป็นแนวทางในการดำเนินงาน

Chang and Campo (1980 : 7) กล่าวว่า นโยบาย หมายถึง กรอบพื้นฐาน (A Basic Framework) ที่เป็นตัวกำหนดปัญหาหลักขององค์กร จุดมุ่งหมาย ทัศนคติ วัตถุประสงค์ทั่วไปและแนวทางชุดหนึ่งซึ่งครอบคลุมการดำเนินงานภายใต้กรอบแนวคิดรวม

Stecklein (1989 : 8) อธิบายว่า นโยบาย หมายถึง ข้อความที่ให้แนวทาง (Guideline) สำหรับการพัฒนาและการดำเนินงานของหน่วยงานหรือแผนงาน (Program) ซึ่งสะท้อนให้เห็นทั้งโดยตรงและโดยอ้อมถึงหลักการพื้นฐานหรือความเชื่อถือของผู้รับผิดชอบสำหรับหน่วยงานหรือแผนงาน

สรุปได้ว่า นโยบาย หมายถึง แนวทางหรือกรอบที่กำหนดขึ้นเพื่อใช้ในการดำเนินงานหรือปฏิบัติให้บรรลุเป้าหมายตามต้องการ

การวางแผน

พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2554 (2556 : 790) ได้ให้ความหมายไว้ว่า แผน หมายถึง สิ่งที่กำหนดถือเป็นแนวดำเนินการ เช่น วางแผน แบบ ดำรง แผนโบราณ แผนปัจจุบัน

จักษวัชร ศิริวรรณ (2559 : ออนไลน์). ให้ความหมายไว้ว่า แผนยุทธศาสตร์ หมายถึง ทิศทางหรือแนวทางปฏิบัติตามพันธกิจและภารกิจ (Mission) ให้สัมฤทธิ์ผลตามวิสัยทัศน์ (Vision) และเป้าประสงค์ขององค์กร (Co - orporate Goal)

ประชุม รอดประเสริฐ (2535 : 89) ได้ให้ความหมายไว้ว่า การวางแผนเป็นกระบวนการที่บุคคลหรือหน่วยงานได้กำหนดขึ้นไว้ล่วงหน้าเพื่อการปฏิบัติงานในอนาคต การวางแผนประกอบด้วยกระบวนการต่าง ๆ หลายขั้นตอน ซึ่งบางขั้นตอนมีความจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องได้รับการกระทำก่อนและด้วยความรวดเร็ว ทั้งนี้เพื่อให้บรรลุถึงเป้าหมาย (Goals) ที่ได้กำหนดไว้ การวางแผนมีคุณค่าอย่างมากต่อวัตถุประสงค์ (Objectives) ขององค์การหรือของหน่วยงานและมีความสำคัญยิ่งต่อความมุ่งหมายส่วนตัวของแต่ละบุคคลในการปฏิบัติงานหรือการปฏิบัติตามภารกิจทั้งหลาย

อุทัย บุญประเสริฐ (2538 : 19) ได้ให้ความหมายว่า การวางแผนเป็นกิจกรรมที่คาดหวังว่าจะต้องปฏิบัติ ซึ่งเป็นผลจากการค้นหาและกำหนดวิธีทำงานในอนาคตเพื่อให้บรรลุจุดมุ่งหมาย บรรลุ

วัตถุประสงค์และเป้าหมายที่กำหนดไว้อย่างมีประสิทธิภาพ เกิดประโยชน์ต่อหน่วยงานและองค์กรมากที่สุด แสดงให้เห็นว่าจะมีการทำอะไร ทำที่ไหน เมื่อใด ให้ใครทำ ทำอย่างไรและให้รายละเอียดอื่น ๆ ที่จำเป็นช่วยให้การปฏิบัติงานลุล่วงไปอย่างมีประสิทธิภาพ

วิโรจน์ สารรัตนะ (2539 : 35 - 36) ได้ให้ความหมายไว้ว่า การวางแผนเป็นกระบวนการตัดสินใจเพื่อกำหนดวัตถุประสงค์และแนวทางการกระทำไว้ล่วงหน้า เพื่อให้บุคคลในองค์กรปฏิบัติตามให้บรรลุตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้

อนันต์ เกตุวงศ์ (2541 : 3 - 4) ได้ให้ความหมายไว้ว่า การวางแผนก็คือการตัดสินใจล่วงหน้าในการเลือกทางเลือกเกี่ยวกับสิ่งต่าง ๆ ไม่ว่าจะเป็นวัตถุประสงค์หรือวิธีการกระทำ โดยทั่วไปจะเป็นการตอบคำถามต่อไปนี้ คือ จะทำอะไร (What) ทำไมจึงต้องทำ (Why) ใครบ้างที่จะเป็นผู้กระทำ (Who) จะกระทำเมื่อใด (When) จะกระทำกันที่ไหนบ้าง (Where) และจะทำกันอย่างไร (How)

ธงชัย สันติวงษ์ (2540 : 138) ได้ให้ความหมายการวางแผนไว้ 2 ความหมาย คือ

1. การกำหนดวัตถุประสงค์ การจูงใจและสื่อสาร การวัดผลงาน และการพัฒนาบุคคล
2. กระบวนการบริหารที่ต่อเนื่อง ครอบคลุมถึงทุกกิจกรรมของงานและมุ่งสู่อนาคต

สรุปได้ว่า การวางแผน (Planning) หมายถึง กระบวนการที่องค์กรหรือหน่วยงานดำเนินการเพื่อให้ได้ผลที่ต้องการในอนาคต โดยการตัดสินใจล่วงหน้าในการเลือกวิธีทำงานที่ดีที่สุด มีประสิทธิภาพมากที่สุด ให้บรรลุผลตามที่ต้องการภายในเวลาที่กำหนด และเป็นกระบวนการที่ต้องดำเนินการอย่างต่อเนื่อง ตลอดจนสามารถปรับปรุงแก้ไขได้อยู่เสมอ

ความสำคัญของนโยบายและการวางแผน

นโยบายที่ดี

วิโรจน์ สารรัตนะ (2548 : 24) กล่าวถึงนโยบายที่ดีไว้ ดังนี้

1. นโยบายที่ดีต้องมีเป้าหมายที่ส่งผลประโยชน์แก่องค์กรหรือประชาชนโดยส่วนรวมมากที่สุด
2. นโยบายที่ดีควรครอบคลุมภารกิจทุกด้านและมีความสอดคล้อง สนับสนุนซึ่งกันและกัน ไม่ขัดแย้งกัน
3. นโยบายที่ดีควรได้มาจากกลั่นกรองถึงความสำคัญหรือความต้องการ
4. นโยบายที่ดีควรประกอบด้วยเป้าหมาย แนวทางและกลวิธีที่ดี ดำเนินการได้รวดเร็วและเสียค่าใช้จ่ายน้อยที่สุด

5. นโยบายที่ดีต้องมีเนื้อหาเป็นหลักในการดำเนินงานและมีหลักประกันในการประเมินความสำเร็จทั้งเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพ

6. นโยบายที่ดีจะเป็นข้อความที่ชัดเจน ถ่ายทอดไปสู่ผู้ปฏิบัติได้โดยง่ายและมีความเข้าใจตรงกัน

Laswell & Kaplan (1970 : 25) ได้กล่าวถึงความสำคัญของนโยบาย สรุปได้ ดังนี้

1. ช่วยให้ผู้บริหารทราบว่าใครจะทำอะไร เมื่อไหร่ อย่างไร (who get what when and how) และใช้ปัจจัยอะไรบ้าง นโยบายช่วยให้ผู้บริหารปฏิบัติงานต่าง ๆ อย่างมีความมั่นใจ เพราะนโยบายเป็นทั้งแผนงาน เครื่องชี้ทิศทางและหลักประกันที่ผู้บริหารทุกระดับชั้นต้องยึดถือ

2. ช่วยให้นักกลางทุกระดับชั้นในองค์กรเข้าใจภารกิจของหน่วยงานที่ตนสังกัดรวมทั้งวิธีการที่จะปฏิบัติภารกิจให้ประสบผลสำเร็จโดยไม่ซ้ำภาระหน้าที่ของหน่วยงานอื่น ๆ ในองค์กรเดียวกัน

3. ก่อให้เกิดเป้าหมายในการปฏิบัติงาน การบริหารงาน โดยมีเป้าหมายทำให้ประหยัดเงิน เวลา บุคลากร รวมถึงความสามารถหรือศักยภาพ (potential) ของบุคลากรเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ และบรรลุเป้าหมายขององค์กรหรือหน่วยงานอย่างมีประสิทธิภาพ

4. นโยบายที่ดีจะช่วยสนับสนุนส่งเสริมการใช้อำนาจของผู้บริหารให้เป็นไปโดยถูกต้องอย่างมีเหตุผลและมีความยุติธรรมอันนำมาซึ่งความเชื่อถือ ความจงรักภักดีและความมีน้ำใจในการปฏิบัติงานของผู้ใต้บังคับบัญชา

5. ช่วยให้เกิดการพัฒนาการทางการบริหารเพราะนโยบายจะพัฒนาผู้บริหารให้รู้จักคิดทำนโยบายขึ้น (Think for) แทนการคิดปฏิบัติตาม (Think by)

Massie & Douglas (1981 : 20) ได้กล่าวถึงความสำคัญของการบริหารไว้ดังนี้

1. นโยบายเป็นสิ่งที่กำหนดล่วงหน้า ช่วยลดการใช้ความคิดที่จะพิจารณาถึงปัจจัยต่าง ๆ มากมายให้ลดน้อยลงและช่วยประหยัดเวลา

2. ช่วยให้การประสานงาน การตัดสินใจของผู้บริหารในฝ่ายต่าง ๆ ขององค์กรให้เป็นไปในทิศทางเดียวกัน

3. ช่วยให้เกิดความมั่นใจในองค์กรและลดความสับสนของสมาชิกเพราะสมาชิกจะต้องเข้าใจเป้าหมายและทิศทางการปฏิบัติงาน

4. ช่วยกระตุ้นให้การตัดสินใจของผู้บริหารเป็นไปอย่างมีพลัง ลดความไม่แน่ใจว่าการตัดสินใจสอดคล้องกับแนวคิดของผู้บริหารระดับสูงหรือไม่

5. เป็นกรอบการตัดสินใจของผู้ใต้บังคับบัญชา ช่วยให้การมอบหมายอำนาจทำได้ดีขึ้น

6. ช่วยให้เกิดความเสมอภาค ยุติธรรม เทียบธรรม ความถูกต้อง และมีความชัดเจนมากขึ้น เนื่องจากการตัดสินใจที่สอดคล้องกัน การบริหารงานสถานศึกษาจะประสบผลสำเร็จมากขึ้น เพียงใดขึ้นอยู่กับลักษณะที่ดีของนโยบาย

Mondy and Noe (1996 : 43) กล่าวว่านโยบายที่ดีมีคุณลักษณะดังนี้

1. นโยบายที่ดีต้องมีความสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ขององค์การและสามารถช่วยให้การดำเนินงานบรรลุถึงเป้าหมายได้
2. นโยบายที่ดีต้องกำหนดขึ้นจากฐานข้อมูลที่เป็นจริง
3. นโยบายที่ดีต้องได้รับการกำหนดขึ้นก่อนที่จะมีการดำเนินงานและกำหนดกลวิธี ตลอดจนจัดสรรทรัพยากรที่เหมาะสมแก่การดำเนินงาน
4. นโยบายที่ดีควรกำหนดขึ้นเพื่อสนองผลประโยชน์ต่อบุคคลโดยส่วนรวมและต้องมีการประสานงานร่วมกัน
5. นโยบายที่ดีต้องเป็นถ้อยคำที่กะทัดรัด ใช้ภาษาเข้าใจง่ายและเป็นลายลักษณ์อักษร
6. นโยบายต้องมีขอบเขตและระยะเวลาการใช้ และควรมีความยืดหยุ่นแต่มั่นคงอยู่บนหลักการและสอดคล้องกับระเบียบที่ถูกต้อง
7. นโยบายที่ดีต้องครอบคลุมถึงสถานการณ์ที่จะเกิดขึ้นในอนาคต
8. นโยบายที่ดีต้องสอดคล้องกับปัจจัยภายนอกองค์การ
9. นโยบายต้องสามารถเปลี่ยนแปลงได้ตามความจำเป็นและอย่างมีเหตุผล
10. นโยบายต้องเป็นเหตุเป็นผลและสามารถนำไปปฏิบัติได้และต้องได้รับการตรวจสอบและทบทวนเป็นระยะ ๆ

สรุป คุณลักษณะนโยบายที่ดีได้ ดังนี้

1. สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ขององค์การและช่วยให้การดำเนินงานบรรลุเป้าหมาย
2. นโยบายที่ดีต้องกำหนดขึ้นจากข้อมูลที่เป็นจริง
3. นโยบายที่ดีต้องสอดคล้องกับสภาพการณ์ในขณะนั้นและเหมาะสมกับทรัพยากรที่มี
4. นโยบายที่ดีควรกำหนดขึ้นเพื่อสนองประโยชน์ให้กับบุคคลโดยส่วนรวมและจัดลำดับความสำคัญและความจำเป็น
5. นโยบายที่ดีต้องเป็นถ้อยคำกะทัดรัด ใช้ภาษาเข้าใจง่าย แดงเป็นลายลักษณ์อักษรที่สมาชิกทุกคนในองค์การเข้าใจได้
6. นโยบายที่ดีต้องมีขอบเขตและระยะเวลาในการใช้
7. นโยบายที่ดีต้องครอบคลุมถึงสภาพการณ์ในอนาคตด้วย

สรุปได้ว่า นโยบายมีความสำคัญต่อการบริหาร เป็นแนวทางการปฏิบัติงานที่ต้องมีความชัดเจนในวัตถุประสงค์ว่าใครจะทำอะไร เมื่อไร ทำที่ไหนและอย่างไร เพื่อให้นโยบายสามารถนำไปปฏิบัติให้บรรลุผลและสามารถตอบสนองความต้องการของประชาชนและสังคมโดยรวมถึงความสอดคล้องกับแนวโน้มการเปลี่ยนแปลงในสภาพแวดล้อมต่าง ๆ และนโยบายที่ดีต้องมีความชัดเจน กำหนดขึ้นจากข้อมูลที่เป็นจริง ใช้ภาษาง่าย ๆ ที่ทุกคนเข้าใจตรงกัน มีการกำหนดระยะเวลาการใช้ และยังสามารถตอบสนองความต้องการของประชาชนและสังคมโดยรวม สอดคล้องกับแนวโน้มในการเปลี่ยนแปลงเข้าสู่ยุคแห่งสังคม 4.0 และมีความเป็นไปได้ในการนำไปปฏิบัติ

ความสำคัญของการวางแผน

จักษวัชร ศิริวรรณ (2559 : ออนไลน์) ได้กล่าวถึงความสำคัญของการวางแผนไว้ ดังนี้

1. เป็นยุทธศาสตร์การกำหนดรูปแบบของการปฏิบัติที่ช่วยให้องค์กรสามารถพัฒนาตนเองได้อย่างเหมาะสมกับสภาพการณ์เปลี่ยนแปลงไป ทั้งนี้เพราะการกำหนดแผนยุทธศาสตร์นั้นให้ความสำคัญกับการศึกษาวิเคราะห์สภาพแวดล้อม ทั้งสภาพแวดล้อมภายในและสภาพแวดล้อมภายนอกองค์กร
2. เป็นยุทธศาสตร์การกำหนดรูปแบบของการปฏิบัติที่ช่วยให้หน่วยงานในภาครัฐตระหนักถึงบทบาทหน้าที่ของตนที่มีส่วนเอื้ออำนวยความสำเร็จและความล้มเหลวต่อเป้าประสงค์ขององค์กร
3. เป็นยุทธศาสตร์การกำหนดรูปแบบของการปฏิบัติที่ช่วยส่งเสริมการจัดการภาครัฐแนวใหม่ (New Public Management, NPM) ที่ให้ความสำคัญการปรับปรุงการดำเนินงานของหน่วยงานภาครัฐทั้งระบบ เพื่อให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุด โดยในประเทศไทยเรียกว่า การปฏิรูประบบราชการ อีกทั้งหน่วยงานภาครัฐยังต้องดำเนินงานตามแนวทางการบริหารจัดการบ้านเมืองที่ดีหรือธรรมาภิบาล (Good Governance) ซึ่งเป็นกระแสหลักในการบริหารรัฐกิจในปัจจุบัน
4. เป็นยุทธศาสตร์การกำหนดรูปแบบของการปฏิบัติที่มีส่วนช่วยยกระดับระบบการจัดทำงบประมาณแบบมุ่งเน้นผลงาน (Performance-based Budgeting)
5. เป็นยุทธศาสตร์การกำหนดรูปแบบของการปฏิบัติที่มีส่วนช่วยในการสร้างนวัตกรรมการบริหารจัดการ ซึ่งเป็นการพินิจพิจารณาที่ วางแผนและนำเสนอทางเลือกในการบริหารจัดการแบบใหม่ ๆ ที่หลุดพ้นจากกรอบพันธนาการทางความคิด อันเกี่ยวข้องกับระเบียบปฏิบัติราชการที่ล้าสมัยและไม่เป็นไปเพื่อประโยชน์สูงสุดของประชาชน
6. เป็นยุทธศาสตร์การกำหนดรูปแบบของการปฏิบัติที่มีส่วนช่วยสนับสนุนหลักการประชาธิปไตย ในแง่ของการมีส่วนร่วม (Participation) และการกระจายอำนาจ (Decentralization)

ลักษณะของแผนโดยทั่วไป ประกอบด้วย

1. วัตถุประสงค์ เป็นการกำหนดไว้ล่วงหน้าจะมีการปฏิบัติอะไรและอย่างไร เป็นการชี้ทางให้เห็นและเป็นการป้องกันการเข้าใจผิดและหลงทาง วัตถุประสงค์จะต้องกำหนดไว้แจ่มแจ้งชัดเจน โดยให้ทุกฝ่ายมีส่วนร่วม ต้องมีการจัดเรียงลำดับวัตถุประสงค์และมีการปรับปรุงแก้ไขเป็นระยะ ๆ ไป
  2. มาตรฐานในการบริหาร เป็นการกำหนดความต้องการ ความสมดุลงและความสัมพันธ์ระหว่างทรัพยากรทั้งหลาย มาตรฐานเป็นเครื่องกำหนดหลักเกณฑ์สำหรับการควบคุม การกำหนดอาจเขียนเป็นคำอธิบาย หรือโดยการบอกกล่าวด้วยคำพูดให้ถือปฏิบัติตาม
  3. งบประมาณ ได้แก่ แผนการรับและการจ่าย ซึ่งกำหนดขึ้นสำหรับสิ่งที่จะเกิดขึ้นในอนาคตและเป็นสิ่งที่ช่วยกำหนดเป็นเป้าหมายของแต่ละกิจกรรมและใช้เป็นแผนการควบคุม
  4. แผนงาน เป็นแผนซึ่งรวมการใช้ทรัพยากรต่าง ๆ และการจัดเรียงลำดับของกิจกรรมซึ่งจะต้องทำตามกำหนดระยะเวลาเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์
  5. นโยบาย หมายถึง การตกลงขั้นต้นในการกำหนดแนวทางอย่างกว้าง ๆ ในการปฏิบัติงานให้บรรลุวัตถุประสงค์ นโยบายที่ดีจะต้องกำหนดไว้อย่างกว้าง ๆ สอดคล้องกันและแสดงให้เห็นถึงการพัฒนาองค์การในที่สุด
  6. วิธีปฏิบัติ หมายถึง กระบวนการของงานทั้งหลายซึ่งเกี่ยวข้องกัน มีการจัดเรียงลำดับพร้อมทั้งกำหนดวิธีปฏิบัติ ตลอดจนจัดสายทางเดินของงานไว้ด้วย วิธีปฏิบัติควรจะแน่นอนมั่นคง จะเปลี่ยนแปลงต่อเมื่อมีเหตุการณ์กระทบต่อการดำเนินงานเท่านั้น
  7. วิธีการ หมายถึง ขั้นตอนของวิธีปฏิบัติงานอย่างหนึ่ง และเป็นการกำหนดว่างานขั้นนี้จะต้องปฏิบัติอย่างไร โดยพิจารณาถึงวัตถุประสงค์ ค่าใช้จ่าย เวลา เงินและกำลัง
- สำหรับหลักการวางแผนโดยทั่วไป จะระบุถึงเป้าหมายที่ตั้งอยู่บนบทบาทขององค์การในสังคมนั้น มีการกำหนดสถานะในปัจจุบัน พิจารณาถึงความต้องการและเป้าหมายในอนาคต มีการกำหนดวิธีดำเนินการหรือหนทางที่จะทำให้เป้าหมายสัมฤทธิ์ผล ตลอดจนกระบวนการวางแผน จะต้องพิจารณาถึงสภาพทางสังคม เศรษฐกิจ การเมืองและได้รับความร่วมมือจากทุกฝ่าย ในระหว่างการดำเนินงานจะมีการประเมินหรือวิเคราะห์ผลอย่างต่อเนื่อง เพื่อคว่าเป้าหมายประสบผลสำเร็จหรือไม่ และจะต้องแก้ไขปรับแผนเพื่อการปรับปรุงอย่างไร

ประโยชน์ของการวางแผน

ประชุม รอดประเสริฐ (2535 : 104) ได้กล่าวถึงคุณประโยชน์หรือข้อดีของการวางแผนต่อการบริหารงานไว้ ดังนี้

1. สามารถบอกให้ทราบถึงศักยภาพของปัญหาและโอกาสที่ปัญหาเหล่านี้จะเกิดขึ้น
2. สามารถปรับปรุงแก้ไขกระบวนการตัดสินใจภายในองค์กรหรือหน่วยงานให้ดีขึ้น
3. สามารถชี้เฉพาะให้เห็นทิศทาง ค่านิยมและวัตถุประสงค์ในอนาคตของหน่วยงาน
4. สามารถช่วยให้แต่ละบุคคลหรือแต่ละหน่วยงานปรับเข้าได้กับสิ่งแวดล้อมที่

เปลี่ยนแปลงไป

5. สามารถช่วยผู้บริหารให้มีความมั่นใจในอันที่จะนำความอยู่รอดปลอดภัยมาสู่องค์กรและหน่วยงาน

ธงชัย สันติวงษ์ (2548 : 2) กล่าวถึงคุณประโยชน์ที่ได้จากการวางแผนไว้ดังนี้

1. ช่วยค้นหา ซึ่งให้ทราบถึงปัญหาหรือช่วยให้เห็นถึงโอกาสต่าง ๆ ที่อาจเกิดขึ้น
2. ช่วยปรับปรุงและยกระดับคุณภาพกระบวนการตัดสินใจภายในองค์กรให้ดีขึ้น
3. ช่วยให้การปรับทิศทางอนาคตขององค์กร ตลอดจนค่านิยม และวัตถุประสงค์ของ

องค์กรให้ชัดเจนเสมอ

4. ช่วยให้แต่ละบุคคลหรือองค์กรสามารถปรับตัวให้เข้ากับการเปลี่ยนแปลงใน

สภาพแวดล้อม

5. ช่วยเหลือผู้บริหารให้มีความมั่นใจที่จะนำองค์กรให้อยู่รอด

Simmons (อ้างถึงใน ธงชัย สันติวงษ์. 2548 : 3) กล่าวถึงประโยชน์ของการวางแผนไว้ดังนี้

1. เพื่อให้ผู้บริหารตระหนักถึงความรับผิดชอบได้ดีขึ้น
2. ช่วยให้การควบคุมสามารถกระทำได้โดยอาศัย การวัดผลสำเร็จตามแผนงานที่ ทำไป
3. แผนงานช่วยในการเป็นเครื่องมือในการสื่อความให้ทุกฝ่ายทราบถึงทิศทางขององค์กร

และให้ฝ่ายต่าง ๆ ประสานการทำงานเป็นทีมโดยอาศัยแผนเป็นเครื่องมือ

4. แผนงานที่ได้ดำเนินอยู่สามารถใช้ตรวจสอบความถูกต้องของนโยบายปัจจุบัน โดย

สามารถตรวจสอบดูได้จากผลของการปฏิบัติตามแผน เพื่อจะได้มีการปรับแก้ไขนโยบายและ

เป้าหมายระยะยาวให้ถูกต้อง

5. การวางแผนช่วยขยายขอบเขตการคิดของผู้บริหาร และช่วยให้ผู้บริหารคล่องตัวในการแก้ปัญหาหรือยกระดับผลงานให้ดีขึ้น เพราะสามารถเพิ่มทัศนวิสัยของการคิดให้กว้างและไกล และสามารถคิดคล่องแคล่วปรับตัวให้ดีขึ้น

นโยบายและแผนการศึกษาแห่งชาติที่เกี่ยวข้องด้านพลศึกษา

1. แผนการศึกษาแห่งชาติ ฉบับที่ 1 พุทธศักราช 2475

หลังเปลี่ยนแปลงการปกครองจากระบอบสมบูรณาญาสิทธิราชย์มาเป็นระบอบประชาธิปไตย โดยมีรัฐธรรมนูญเป็นกฎหมายสูงสุด จึงได้มีการจัดการศึกษาตามแนวรัฐธรรมนูญ โดยยึดถือ “แผนการศึกษาแห่งชาติ” สอดคล้องไปกับแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติเป็นแนวทางเดียวกันในการจัดการศึกษา

1.1 จุดมุ่งหมายของแผนการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2475 โดยพระยามโนปกรณนิติธาดา ได้กำหนดแผนการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2475 ซึ่งมีจุดมุ่งหมาย ดังนี้ (ปราชญา กล้าผจญ และรัตนา กาญจนพันธุ์. 2542 : 80)

1.1.1 ให้พลเมืองไทยได้รับการศึกษาพอเหมาะแก่อัธภาพของตน คือ พอสมควรแก่ปัญญาและทุนทรัพย์

1.1.2 จัดการศึกษาทั้งสามส่วนให้พอเหมาะกันคือ จริยศึกษา อบรมให้มีศีลธรรมอันดีงาม เห็นประโยชน์ส่วนรวมยิ่งกว่าส่วนตน พุทธิศึกษา ให้มีปัญญาความรู้ ความสามารถพลศึกษาฝึกหัดให้เป็นผู้มีร่างกายแข็งแรง อนามัยสมบูรณ์ มีน้ำใจเป็นนักกีฬา

1.1.3 ให้การศึกษาทั้งสายสามัญและสายวิสามัญ เพื่อประกอบอาชีพให้เป็นประโยชน์แก่บ้านเมือง สามัญศึกษา ประกอบด้วยชั้นประถม 1 - 4 มัธยมต้น 1 - 4 และมัธยมปลาย 5 - 8 วิสามัญศึกษา จัดสอนวิชาชีพ เช่น กสิกรรม หัตถกรรม และพาณิชยกรรม

1.2 นโยบายที่เกี่ยวกับการพลศึกษา ในวันที่ 17 มีนาคม พ.ศ. 2475 สถาผู้แทนราษฎรได้พิจารณาอนุมัติแผนการศึกษาชาติ โดยประกาศใช้ในวันที่ 28 มีนาคม พ.ศ. 2475 ซึ่งมีส่วนเกี่ยวข้องกับพลศึกษาในส่วนของความมุ่งหมาย ข้อ 3 ความว่า “เพื่อความสมบูรณ์แห่ง พลสถนิกรสยาม ท่านได้จัดการศึกษาสามส่วนล้วนพอเหมาะกัน คือ (ถนอมวงศ์ กฤษณ์เพ็ชร. 2538 : 128)

1.2.1 จริยศึกษาให้มีศีลธรรมอันดีงาม

1.2.2 พุทธิศึกษาให้ปัญญาความรู้

1.2.3 พลศึกษา ฝึกหัดให้เป็นผู้มีร่างกายบริบูรณ์

นับได้ว่า เป็นการเริ่มแรกในการบรรจุวิชาพลศึกษาเข้าเป็นองค์หนึ่งของการศึกษาอย่างเป็นทางการ ทั้งนี้รัฐบาลพระยามโนปกรณนิติธาดา ได้แถลงนโยบาย โดยเน้นความสำคัญและการสนับสนุนการกีฬา ในฐานะเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา และข้อ 5 ความว่า “ในส่วนเครื่องอุปกรณ์การศึกษา เช่น แบบเรียน ห้องสมุด ทุนเล่าเรียน การกีฬา การอนุภาษาด ลูกเสือ เหล่านี้จะจัดให้แพร่หลาย จนพอความต้องการ”

สรุปได้ว่า การจัดพลศึกษาตามแผนการศึกษาแห่งชาติพุทธศักราช 2475 ได้มีการบรรจุวิชาพลศึกษาเข้าเป็นองค์หนึ่งของการศึกษาอย่างเป็นทางการ คือ 1) จริยศึกษา ให้มีศีลธรรมอันดีงาม 2) พุทธิศึกษา ให้ปัญญาความรู้ 3) พลศึกษา ฝึกหัดให้เป็นผู้มีร่างกายบริบูรณ์

2. แผนการศึกษาแห่งชาติ ฉบับที่ 2 พุทธศักราช 2479

2.1 จุดมุ่งหมายของแผนการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2479 ปี พ.ศ. 2479 รัฐบาลได้ประกาศใช้แผนการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2479 ซึ่งได้กำหนดจุดมุ่งหมายไว้ว่า “ให้พลเมืองทุกคนได้รับการศึกษา เพื่อจะได้ทำหน้าที่พลเมืองตามระบอบรัฐธรรมนูญได้เต็มที่”

นอกจากนั้น ถนอมวงศ์ กฤษณ์เพ็ชร (2538 : 128) กล่าวว่า รัฐบาลมีนโยบายการศึกษา สรุปสาระสำคัญคือ “การพัฒนาคนให้มีความสมบูรณ์ทางกาย และสติปัญญาในขณะเดียวกันก็ต้องการให้คนในชาติมีวินัย” โดยปรับปรุงระบบการศึกษาดังนี้

1. เปลี่ยนแปลงชั้นเรียนสายสามัญศึกษา ให้ชั้นมัธยมปลายจบเพียงมัธยมศึกษาปีที่ 6 แทนที่จะเป็นมัธยมปีที่ 8 สำหรับผู้ที่ประสงค์จะเรียนต่อชั้นอุดมศึกษา จัดให้มีชั้นเตรียมอุดมศึกษาขึ้น
2. จัดอาชีวศึกษา ใ้รับนักเรียนเมื่อจบชั้นประโยคประถม มัธยมต้น (มัธยมศึกษาปีที่ 3) และมัธยมปลาย (มัธยมศึกษาปีที่ 6)

2.2 นโยบายที่เกี่ยวกับการพลศึกษา กล่าวคือ “มีแผนการศึกษาที่มีนโยบายวางไว้เป็นบรรทัดฐานที่ดี รัฐบาลพยายามทุกวิถีทางที่จะนำไปให้ถึงจุดมุ่งหมาย มีความเป็นอยู่ที่เหมาะสมแก่สมัยรัฐธรรมนูญ. โดยให้ประชาชนเป็นพลเมืองดีนั้น จะต้องฝึกฝนทั้งกาย จรรยา และใจร่วมกันไป รัฐบาลมุ่งบำรุงพลศึกษาให้เป็นการศึกษาเพื่อวินัยด้วย”

จากเจตนารมณ์ดังกล่าว รัฐบาลจึงได้ประกาศตั้ง “กรมพลศึกษา สังกัดกระทรวงธรรมการ” ขึ้น เมื่อวันที่ 9 ธันวาคม พ.ศ. 2476 โดยรัฐบาลได้แถลงนโยบายการจัดตั้ง กรมพลศึกษาไว้ว่า “ในมาตรา 12 การที่รัฐบาลตั้งกรมพลศึกษานี้ขึ้นก็เพราะต้องการให้นักเรียนและลูกเสือมีจิตใจเป็นนักกีฬา เพราะประเทศต่าง ๆ เขามีความประสงค์เช่นนั้น จึงเป็นการจำเป็นอย่างยิ่งที่ประเทศเราควรจะดำเนินการด้วย ทั้งนี้ เพื่อให้พลเมืองของเรามีความแข็งแรง”

สำหรับนโยบายของกรมพลศึกษาเมื่อ พ.ศ. 2477 ได้เขียนไว้ว่า “บุคคลที่จะเป็นประโยชน์แก่ประเทศชาตินั้น ถึงแม้จะได้รับจริยศึกษา และพุทธิศึกษาเป็นอย่างดีแล้วก็ตาม แต่ถ้าร่างกายไม่แข็งแรงใจคอไม่หนักแน่น ขาดการอนามัยและเป็นคนขี้โรคแล้ว ก็ไม่สามารถที่จะทำหน้าที่ของตนให้ได้ผลเต็มที่ พลศึกษาจึงเป็นหลักสำคัญของการศึกษาอย่างหนึ่ง”

การจัดการศึกษาในอดีต ก่อนการเปลี่ยนแปลงการปกครอง จุดมุ่งหมายของการศึกษามุ่งเอาเฉพาะการอบรม สั่งสอนให้นักเรียนมีความรู้ด้านพุทธิศึกษาและจริยศึกษา เพื่อมาบริหารราชการของกระทรวงธรรมการเท่านั้น ในด้านการพลศึกษาขาดการส่งเสริมซึ่งภายหลังจาก

ตั้งกรมพลศึกษาขึ้นแล้ว ซึ่งได้รับการส่งเสริมจากรัฐบาลและยอมรับว่าพลศึกษามีความสำคัญไม่น้อยไปกว่าพุทธศึกษาและจริยศึกษา กรมพลศึกษาสมัยนั้นจึงได้ทำหน้าที่ผลิตครูพลศึกษาเพื่อไปสอนนักเรียนในระดับประถมศึกษาและมัธยมศึกษา ให้มีกิจกรรมทางพลศึกษา การกีฬา และการแข่งขันกีฬา รวมทั้งกิจกรรมทางพลศึกษาให้กับประชาชนทั่วไป

ภายหลังจากตั้งกรมพลศึกษาแล้ว รัฐบาลได้แต่งตั้งให้นาวาเอกหลวงสุขุขลาศัย เป็นอธิบดีกรมพลศึกษาคนแรก ได้ดำเนินการจัดตั้งโรงเรียนฝึกหัดครูพลศึกษาขึ้น เพื่อส่งเสริมการพลศึกษาของชาติให้เจริญยิ่งขึ้น ผู้ที่สำเร็จการศึกษา สามารถเป็นครูในโรงเรียนทั่วไปและให้ใช้ฝึกหัดในวิชาการทหารได้ กรมพลศึกษาจึงทำหน้าที่ฝึกพลศึกษาให้กับทหารและตำรวจทั่วไป นอกเหนือจากผลิตครูพลศึกษาหน้าที่สำคัญที่ต้องรับผิดชอบคือ จัดทำตำราทางวิชาพลศึกษา กติกา กีฬาต่าง ๆ ในปี พ.ศ. 2477 ได้เปลี่ยนชื่อ กองพลศึกษาเป็น กองกายบริหาร ทำหน้าที่ผลิตครูพลศึกษาเพื่อออกไปสอนวิชาพลศึกษาในโรงเรียนต่าง ๆ จัดทำตำราวิชาพลศึกษาที่ใช้สอน คือ ระเบียบกระบอง กระโดดน้ำ ยูโด ดัดตนส่วนห้อยโหน ดัดตนท่ามือเปล่า มวยไทย มวยสากล วายุน้ำ และจัดอัตราเวลาเรียนวิชาพลศึกษาในโรงเรียนต่าง ๆ ให้เหมาะสมกับเพศและวัย จัดอบรมนักเรียนให้มีน้ำใจนักกีฬา และมีกิริยาเรียบร้อย จัดให้มีสนามกีฬาและโรงฝึกพลศึกษาในโรงเรียนต่าง ๆ จัดให้มีสนามเด็กเล่นตามที่ชุมชน และเพื่อให้การดำเนินการจัดการแข่งขันกีฬานักเรียนได้ผลดีจึงเป็นหน้าที่ของกองกีฬารับผิดชอบในการจัดการแข่งขัน ควบคุมกีฬานักเรียนและกีฬาประชาชน คัดเลือกตัวนักกีฬาไปแข่งขันต่างประเทศ จัดทำกติกากีฬาต่าง ๆ ฝึกพลเมืองให้มีไหวพริบว่องไว ร่างกายแข็งแรง มีน้ำใจเป็นนักกีฬาและเป็นนักสู้ รัฐบาลจึงประกาศตั้งกองกีฬาขึ้นในกรมพลศึกษา สังกัดกระทรวงธรรมการตามพระราชกฤษฎีกา ลงวันที่ 11 มกราคม พ.ศ. 2478

กิจกรรมพลศึกษาได้จัดไว้ในหลักสูตรวิชาพลศึกษาในโรงเรียนแล้ว ยังขยายกิจการกีฬาให้แพร่หลายไปสู่ประชาชน โดยรัฐบาลเห็นว่าผลที่ได้จากการเล่นกีฬาย่อมก่อให้เกิดความสามัคคีและความมีวินัยในหมู่ประชาชน คณะรัฐมนตรีคณะที่ 6 จึงได้กล่าวถึงหลักการการศึกษาที่เกี่ยวกับการพลศึกษาไว้ในนโยบายบริหารประเทศที่แถลงต่อสภาผู้แทนราษฎรเมื่อวันที่ 24 กันยายน พ.ศ. 2477 ความว่า “...รัฐบาลจะบำรุงพลศึกษา หาทางให้ประชาชนได้มีโอกาสบำรุงกำลังกาย กำลังใจ และกำลังความคิด ตั้งใจจัดหาสถานที่และอุปกรณ์การกีฬาต่าง ๆ ไว้ให้พร้อมเพรียง และได้อบรมวินัยการเป็นนักกีฬาด้วยสามัคคีธรรม...” เป็นพื้นฐาน

ดังนั้นสรุปได้ว่า ภายหลังจากตั้งกรมพลศึกษา สังกัดกระทรวงธรรมการแล้ว รัฐบาลได้ส่งเสริมจัดโรงเรียนฝึกหัดครูพลศึกษาขึ้นเพื่อขยายและส่งเสริมการพลศึกษาของชาติให้เจริญยิ่งขึ้นและผลิตครูพลศึกษา เพื่อออกไปสอนวิชาพลศึกษาในโรงเรียนต่าง ๆ จัดอัตราเวลาเรียนวิชาพลศึกษาใน

โรงเรียนต่าง ๆ ให้เหมาะสมกับเพศและวัย จัดอบรมนักเรียนให้มีน้ำใจนักกีฬา และมีกิริยาเรียบร้อย จัดให้มีสนามกีฬาและโรงฝึกพลศึกษาในโรงเรียนต่าง ๆ จัดให้มีสนามเด็กเล่นตามที่ชุมชนทั่วไป

3. แผนการศึกษาแห่งชาติ ฉบับที่ 3 พุทธศักราช 2494

3.1 จุดมุ่งหมายของแผนการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2494 ในสมัยจอมพลแปลก พิบูลสงคราม เป็นนายกรัฐมนตรีได้มีการประกาศใช้แผนการศึกษาแห่งชาติ ฉบับที่ 3 พุทธศักราช 2494 ที่ได้กำหนดไว้ว่า “รัฐมีความมุ่งหมายให้พลเมือง ได้รับการศึกษาพอเหมาะแก่อัธภาพ กล่าวคือ ให้บุคคลได้รับการศึกษาตามควรแก่สติปัญญาและทุนทรัพย์ แผนการศึกษาชาติฉบับนี้ กำหนดแต่เพียง “ให้พลเมืองได้รับการศึกษา” โดยไม่ได้เน้นคำว่า “ทุกคน” เนื่องจากเริ่ม มีการเอาการศึกษาภาคบังคับ เป็น 7 ปี ซึ่งรัฐบาลจะขยายไปพร้อมกันทีเดียว ไม่ได้ต้องใช้วิธีค่อยเป็นค่อยไป

แผนการศึกษาฉบับนี้ มีจุดมุ่งหมายเพื่อปรับปรุงแผนการศึกษาฉบับที่ 2 ซึ่งได้ใช้มาเป็นเวลานานถึง 14 ปี ให้เหมาะสมยิ่งขึ้น มีข้อเพิ่มเติมจากฉบับเดิม ดังนี้

3.1.1 จัดการศึกษาสี่ส่วนให้พอเหมาะแก่กัน คือ จริยศึกษา พุทธิศึกษา พลศึกษา และหัตถศึกษา โดยเพิ่มหัตถศึกษาเข้าไป เพื่อให้ให้นักเรียนมีความเคยชิน มีความขยันหมั่นเพียร ใช้มือปฏิบัติงาน เป็นรากฐานในการประกอบอาชีพ

3.1.2 แบ่งการศึกษาออกเป็น 5 ระดับ ได้แก่ การศึกษาขั้นอนุบาล ประถมศึกษา มัธยมศึกษา เตรียมอุดมศึกษาและอาชีวศึกษาขั้นสูง และอุดมศึกษา

3.1.3 จัดการศึกษาพิเศษ สำหรับผู้ที่ออกจากโรงเรียนไปแล้ว เป็นครั้งคราว และจัดการศึกษาผู้ใหญ่ เพื่อให้ผู้ที่ไม่มีโอกาสได้รับการศึกษาขณะที่อยู่ในวัยเล่าเรียน ได้รู้หนังสือทั่วกัน นับเป็นจุดมุ่งหมายที่จะให้ประชาชนอ่านออกเขียนได้ ส่งเสริมความเป็นอยู่ของประชาชนให้สูงขึ้น

3.2 นโยบายที่เกี่ยวกับการพลศึกษา จากแผนการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2494 ระบุไว้ว่า “จะส่งเสริมปรับปรุงและบำรุงการพลศึกษาให้ได้ผลดียิ่งขึ้น” และแถลงนโยบายว่า “รัฐบาลนี้จะให้การศึกษาและอบรมศีลธรรมอันดีแก่ประชาชน โดยเฉพาะอย่างยิ่งการอาชีวศึกษา การพลศึกษา”(ถนอมวงศ์ กฤษณ์เพชร. 2538 : 136)

จึงเห็นได้ว่า การจัดพลศึกษาตามแผนการศึกษาแห่งชาติพุทธศักราช 2494 นั้น ได้ดำเนินการตามแผนการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2479 และเน้นว่าจะส่งเสริมปรับปรุงและบำรุงการพลศึกษาให้ได้ผลดียิ่งขึ้น และอบรมศีลธรรมอันดีแก่ประชาชน

4. แผนการศึกษาแห่งชาติ ฉบับที่ 4 พุทธศักราช 2503

ในปีพุทธศักราช 2501 จอมพลสฤษดิ์ ธนะรัชต์ ได้ปฏิวัติในเดือนตุลาคม ขึ้นเป็นนายกรัฐมนตรี ได้นำแผนการศึกษาแห่งชาติ ฉบับที่ 4 พุทธศักราช 2494 มาปรับปรุงใหม่ เพื่อสนองความต้องการของสังคมและบุคคล โดยให้สอดคล้องกับการปกครองประเทศ แผนการศึกษาแห่งชาติ

ฉบับนี้ร่างขึ้นโดยคณะกรรมการ 77 คน จากหลายสาขาอาชีพ โดยมีหม่อมหลวงปิ่น มาลากุล รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการในขณะนั้นเป็นประธาน จากแผนฯ นี้ได้ขยายการศึกษาภาคบังคับจาก 6 ปี เป็น 7 ปี จัดเน้นให้การศึกษา 4 ส่วน โดยจัดระบบการศึกษาเป็น 7 : 3 : 2 (ประถมศึกษา 7 ปี มัธยมศึกษาตอนต้น 3 ปี และมัธยมศึกษาตอนปลาย 2 ปี) แผนนี้มีอายุการใช้ยาวนานถึง 16 ปี

ปราชญา กล้าผจญ และรัตนา กาญจนพันธุ์ (2542 : 81 - 82) กล่าวถึงสาระสำคัญของแผนการศึกษาแห่งชาติ ฉบับที่ 4 พุทธศักราช 2503 สรุปได้ว่า ภายหลังปฏิวัติแล้ว คณะปฏิวัติได้ปรับปรุงเปลี่ยนแปลงระบบบริหารการศึกษา เพื่อปรับปรุงแผนการศึกษาให้สอดคล้องกับนโยบายที่กำหนดไว้ในปีพุทธศักราช 2502 คณะปฏิวัติได้ประกาศตั้งสภาการศึกษาแห่งชาติ โดยออกเป็นพระราชบัญญัติสภาการศึกษาแห่งชาติ และมอบหมายให้สภาการศึกษาแห่งชาติ และมอบหมายให้สภาการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2503 ซึ่งเป็นแผนฯ ฉบับแรกที่ใช้คำว่า “แห่งชาติ” และจัดทำขึ้นเพื่อสนองความต้องการของบุคคลและสังคม โดยสอดคล้องกับแผนเศรษฐกิจและแผนการปกครองของประเทศ

4.1 จุดมุ่งหมายของแผนการศึกษาแห่งชาติ ฉบับที่ 4 พุทธศักราช 2503 แผนการศึกษาแห่งชาติฉบับนี้ ได้นำแผนการศึกษาแห่งชาติ ฉบับที่ 3 พุทธศักราช 2494 มาปรับปรุง โดยกำหนดว่า “รัฐมีความมุ่งหมายให้พลเมืองทุกคนได้รับการศึกษาตามควรแก่สภาพ” ซึ่งเป็นการเปลี่ยนแปลงอย่างสำคัญ เพราะแผนนี้ กำหนดให้เป็นหน้าที่ของรัฐที่จะ ต้องหาทางสนับสนุนบุคคลที่ขาดแคลนทุนทรัพย์ ให้ได้เรียนสูงสุดตามควรแก่สติปัญญาความสามารถโดยมีรายละเอียดดังนี้

4.1.1 รัฐมีความมุ่งหมายให้พลเมืองทุกคนได้รับการศึกษาสมควรแก่ระดับภูมิปัญญาของตน ความมั่งมีหรือยากจนไม่ควรเป็นเหตุกีดกัน ถ้าเป็นผู้มีปัญญาสูง ย่อมเป็นหน้าที่ของรัฐที่จะจัดให้มีทุนการศึกษาเพื่อสนับสนุนให้ประชาชนมีโอกาสได้ศึกษาสูงขึ้น โดยทั่วถึงกัน

4.1.2 ให้จัดการศึกษาเพื่อสนองความต้องการของสังคมและบุคคล โดยให้สอดคล้องกับแผนเศรษฐกิจและการปกครองของประเทศ

4.1.3 ตราพระราชบัญญัติประถมศึกษา พุทธศักราช 2505 (ฉบับที่สาม) ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมจากพระราชบัญญัติประถมศึกษา พุทธศักราช 2478 ยึดการศึกษาภาคบังคับจากสี่ปี เป็นเจ็ดปี ทั้งนี้เพราะเห็นว่า ความรู้ในระดับประถมศึกษาเพียงสี่ปีไม่เป็นการเพียงพอ และกำหนดให้เด็กได้รับการศึกษาอยู่ในโรงเรียนจนอายุครบ 15 ปีบริบูรณ์เป็นอย่างน้อย การขยายการศึกษาภาคบังคับเป็น 7 ปีนี้ มิได้บังคับทุกท้องที่

4.1.4 ขยายการศึกษาด้านอาชีวศึกษาให้กว้างขวางยิ่งขึ้น เพื่อตอบสนองความต้องการกำลังคนระดับกลางสายอาชีพเพื่อพัฒนาประเทศ สนับสนุนให้ผู้มีความสามารถได้เรียนต่อในระดับสูง

4.1.5 ขยายการศึกษาระดับอุดมศึกษาไปยัับภูมิภาคเป็นครั้งแรก มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ และมหาวิทยาลัยขอนแก่น เริ่มเปิดดำเนินการในพุทธศักราช 2507 และมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ ในปี 2510

4.2 นโยบายที่เกี่ยวกับการพลศึกษา แผนการศึกษาแห่งชาติ ฉบับที่ 4 พุทธศักราช 2503 มีความมุ่งหมาย “ให้พลเมืองทุกคนได้รับการศึกษาตามควรแก่อัธภาพ เพื่อเป็นพลเมืองดี มีศีลธรรมและวัฒนธรรม มีระเบียบวินัยมีความรับผิดชอบ มีสุขภาพสมบูรณ์ มีจิตใจเป็นประชาธิปไตย มีความรู้ ความสามารถ ที่จะประกอบอาชีพ ทำคุณประโยชน์แก่ประเทศชาติ โดยสอดคล้องกับแผนเศรษฐกิจและการปกครองประเทศ โดยเน้นถึงองค์แห่งการศึกษา คือ จริยศึกษา พุทธศึกษา พลศึกษา และหัตถศึกษา” จะเห็นได้ว่า แผนการศึกษานี้เน้นให้พลเมืองมีสุขภาพสมบูรณ์และให้พลศึกษาเป็นองค์แห่งการศึกษา (ถนอมวงศ์ กฤษณ์เพชร. 2538 : 178)

สรุปได้ว่า การจัดพลศึกษาตามแผนการศึกษาแห่งชาติ ฉบับที่ 4 พุทธศักราช 2503 มุ่งให้พลเมืองทุกคนได้รับการศึกษาตามควรแก่อัธภาพ เพื่อเป็นพลเมืองดี มีศีลธรรมและวัฒนธรรม มีระเบียบวินัย มีความรับผิดชอบ มีสุขภาพสมบูรณ์ มีจิตใจเป็นประชาธิปไตย มีความรู้ ความสามารถ ที่จะประกอบอาชีพ ทำคุณประโยชน์แก่ประเทศชาติ โดยเน้นถึงองค์แห่งการศึกษา คือ จริยศึกษา พุทธศึกษา พลศึกษา และหัตถศึกษา

5. ยุทธศาสตร์ 4 ปี สร้างกีฬาชาติ (พ.ศ. 2548 - 2551)

ในปี พ.ศ. 2547 รองนายกรัฐมนตรี (นายสุวัจน์ ลิปตพัลลภ) ร่วมกับกระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬาและหน่วยงานเกี่ยวข้อง ได้จัดประชุมเชิงปฏิบัติการ Road Map พัฒนากีฬาชาติ โดยมีนายกรัฐมนตรีเป็นประธานในการประชุม และได้จัดทำ “ยุทธศาสตร์ 4 ปี สร้างกีฬาชาติ (พ.ศ. 2548 - 2551) สรุปได้ดังนี้

5.1 วิสัยทัศน์ สร้างกีฬาเป็นวัฒนธรรมของชาติ เพื่อเป็นพื้นฐานในการพัฒนาประเทศอย่างยั่งยืน

5.2 พันธกิจ ส่งเสริม สนับสนุนและพัฒนากีฬาด้วยการบริหารจัดการอย่างมีประสิทธิภาพมีการบูรณาการเชื่อมโยงอย่างเป็นระบบ โดยร่วมมือกับภาคีที่เกี่ยวข้องทุกภาคส่วน ให้การดำเนินงานด้านกีฬาสามารถตอบสนองต่อการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมของประเทศอย่างยั่งยืน บรรลุผลตามนโยบายรัฐบาลแผนพัฒนาและยุทธศาสตร์ที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งเสริมสร้างกีฬาให้มีขีดความสามารถ ในการแข่งขันระดับภูมิภาคและระดับโลก

5.3 เป้าหมาย

5.3.1 ประชาชนทุกกลุ่ม ออกกำลังกายและเล่นกีฬาเพื่อการพัฒนาคุณภาพชีวิต

5.3.2 ประเทศไทยมีการส่งเสริมการกีฬาและนันทนาการเพื่อสุขภาพ กีฬาในระดับท้องถิ่น และกีฬาเพื่อการแข่งขันในระดับ โลกอย่างจริงจังและต่อเนื่อง

5.4 “ยุทธศาสตร์ 4 ปี สร้างกีฬาชาติ (พ.ศ. 2548 - 2551)ประกอบด้วย 4 ยุทธศาสตร์ 15 แผนงาน 44 โครงการ งบประมาณรวมทั้งสิ้น 39,925.86 ล้านบาท รายละเอียดดังนี้

5.4.1 ยุทธศาสตร์การพัฒนากีฬาขั้นพื้นฐาน ประกอบด้วย 3 แผนงาน 11 โครงการ งบประมาณ 15,160 ล้านบาท กลุ่มเป้าหมาย คือ นักเรียนระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน จำนวน 12 ล้านคน และนิสิต นักศึกษา จำนวน 2 ล้านคน แผนงาน/โครงการ มีดังนี้

5.4.1.1 แผนงานที่ 1 แผนงานส่งเสริมและสนับสนุนการจัดการพลศึกษาในสถานศึกษา

1) โครงการ 1 โรงเรียน 1 ครูพลศึกษา
 2) โครงการผลิตครูพลศึกษา กีฬาและนันทนาการ
 3) โครงการสร้างคู่มือ สื่อ และนวัตกรรมการสอนพลศึกษาและการฝึกกีฬาขั้นพื้นฐาน

4) โครงการสร้างลานกีฬาทุกโรงเรียน
 5) โครงการแข่งขันกีฬาภายในโรงเรียน
 6) โครงการแข่งขันกีฬาระหว่างโรงเรียนเพื่อพัฒนาไปสู่ความ

เป็นเลิศ

7) โครงการปรับหลักสูตรการสอนระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานให้มีการเรียนวิชาพลศึกษาอย่างน้อยสัปดาห์ละ 2 ชั่วโมง

8) โครงการปรับหลักสูตรการสอนระดับอุดมศึกษาให้มีพลศึกษาเป็นวิชาบังคับเลือก

5.4.1.2 แผนงานที่ 2 แผนงานส่งเสริมการสร้างนักกีฬาในสถานศึกษา

- 1) โครงการ 1 School 1 Hero
- 2) โครงการ University Hero

5.4.1.3 แผนงานที่ 3 แผนงานส่งเสริมและพัฒนาโครงสร้างร่างกายของนักเรียนและเยาวชน โครงการพัฒนาโครงสร้างร่างกายและการทดสอบสมรรถภาพทางกายของนักเรียน

5.4.2 ยุทธศาสตร์การพัฒนากีฬาเพื่อมวลชน ประกอบด้วย 3 แผนงาน 7 โครงการ งบประมาณ 13,172.76 ล้านบาท กลุ่มเป้าหมาย คือ ประชาชนทุกกลุ่ม

5.4.2.1 แผนงานที่ 1 แผนงานส่งเสริมและพัฒนากีฬาออกกำลังกาย กีฬาและนันทนาการเพื่อมวลชน

- 1) โครงการ 1 ตำบล 1 สนามกีฬา
- 2) โครงการจัดจ้างอาสาพัฒนากีฬาประจำตำบล
- 3) โครงการสนับสนุนอุปกรณ์และเครื่องอำนวยความสะดวกในการประกอบกิจกรรมการออกกำลังกาย กีฬา และนันทนาการให้ชุมชน
- 4) โครงการวันกีฬาประจำสัปดาห์
- 5) โครงการส่งเสริมกีฬาไทยและกีฬาพื้นบ้าน

5.4.2.2 แผนงานที่ 2 แผนงานส่งเสริมกีฬามวลชน

โครงการจัดการแข่งขันกีฬาประจำตำบล

5.4.2.3 แผนงานที่ 3 แผนงานส่งเสริมและพัฒนาสมรรถภาพของประชาชน

โครงการทดสอบสมรรถภาพทางกายของประชาชน

5.4.3 ยุทธศาสตร์การพัฒนากีฬาเพื่อความเป็นเลิศ ประกอบด้วย 4 แผนงาน 14 โครงการ งบประมาณ 8,789.10 ล้านบาท เป้าหมาย

5.4.3.1 โอลิมปิกเกมส์ ครั้งที่ 29 ณ ประเทศจีน ปี พ.ศ.2551 ได้เหรียญทองไม่น้อยกว่า 5 – 8 เหรียญ

5.4.3.2 เอเชียนเกมส์ ครั้งที่ 15 ณ ประเทศกาตาร์ ปี พ.ศ.2549 ได้เหรียญทองไม่น้อยกว่า 20 เหรียญ

5.4.3.3 ซีเกมส์ ครั้งที่ 23 ณ ประเทศฟิลิปปินส์ ปี พ.ศ.2548 และครั้งที่ 24 ณ ประเทศไทย ปี พ.ศ. 2550 ประเทศไทยต้องเป็นเจ้าซีเกมส์

นโยบายและแผนพัฒนาการศึกษาแห่งชาติในแต่ละรัฐบาลที่บริหารประเทศ

1. รัฐบาล พลเอกเปรม ติณสูลานนท์

พลเอกเปรม ติณสูลานนท์ เป็นนายกรัฐมนตรี รัฐบาลคณะที่ 44 (บริหารประเทศระหว่าง พ.ศ. 2526 - 2531) นายชวน หลีกภัย และนายมารุต บุนนาค เป็นรัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ

ด้วยเหตุที่ประเทศชาติต้องการทรัพยากรมนุษย์ที่มีคุณภาพทั้งร่างกาย จิตใจ อารมณ์ สังคมและสติปัญญา อีกทั้งต้องมีความฉลาดและตระหนักในคุณค่าของชีวิตที่ปราศจากโรคร้าย ไข้เจ็บ

ดังนั้นรัฐบาลจึงได้กำหนดสาระสำคัญของแผนพัฒนาการศึกษาชาติระยะที่ 5 (พ.ศ. 2525-2529) ในส่วนที่เกี่ยวข้องกับการพลศึกษาที่ข้อ 3 และข้อ 11 ดังนี้ “...จัดและส่งเสริมให้สถาบันศึกษาเป็นแหล่งบริการการศึกษาศิลปวัฒนธรรมและกีฬาพลามัยแก่ชุมชน และเปิดโอกาสให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการพัฒนาสถานศึกษา...” และ “...จัดและส่งเสริมสนับสนุนการการกีฬาทั้งในสถานศึกษาและนอกสถานศึกษา เพื่อให้นักเรียนและประชาชนมีสุขภาพพลามัยที่สมบูรณ์ และน้ำใจนักกีฬา...” และนโยบายนี้จะสอดคล้องกับแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ระยะที่ 5 (พ.ศ. 2525 - 2529)

2. รัฐบาล พลเอกชาติชาย ชุณหะวัณ

พลเอกชาติชาย ชุณหะวัณ เป็นนายกรัฐมนตรี รัฐบาลคณะที่ 45 และ 46 (บริหารประเทศระหว่าง พ.ศ. 2531 - 2534)

รัฐบาลชุดนี้ได้มีการปรับปรุงคณะรัฐมนตรี 2 ครั้ง พลเอกมานะ รัตนโกเศศ และพลเอกเทียนชัย ศิริสัมพันธ์ เป็นรัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ รัฐบาลได้กำหนดแผนพัฒนาการศึกษา ศาสนา และศิลปวัฒนธรรมระยะที่ 6 (พ.ศ. 2530 - 2534) กล่าวถึงนโยบายการศึกษาเพื่อพัฒนาพลานามัยดังนี้ “...พัฒนาและจัดการศึกษาด้านพลานามัยทุกระดับทุกประเภทการศึกษาทั้งในและนอกระบบโรงเรียนให้เยาวชน และประชาชนตระหนักในความสำคัญของพลานามัยและโภชนาการ พร้อมทั้งการดำเนินประพฤติปฏิบัติและร่วมให้การสนับสนุนให้เป็นไปตามหลักวิชาการในด้านพลานามัยและโภชนาการเพื่อเยาวชนและประชาชนมีมาตรฐานสุขภาพพลานามัยทั้งกายและจิตสูงขึ้น...”

3. รัฐบาล นายอานันท์ ปันยารชุน พลเอกสุจินดา คราประยูร และนายชวน หลีกภัย

นายอานันท์ ปันยารชุน เป็นนายกรัฐมนตรี รัฐบาลคณะที่ 47 (บริหารประเทศระหว่าง วันที่ 2 มีนาคม พ.ศ. 2534 ถึงวันที่ 7 เมษายน พ.ศ. 2535) นายก่อ สวัสดิพานิชย์ เป็นรัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ มีระยะเวลาการทำงาน 1 ปี เพราะเป็นรัฐบาลชั่วคราว

พลเอกสุจินดา คราประยูร เป็นนายกรัฐมนตรี รัฐบาลคณะที่ 48 (บริหารประเทศระหว่าง วันที่ 7 เมษายน พ.ศ. 2535 ถึงวันที่ 10 มิถุนายน พ.ศ. 2535) โดยมีพลอากาศเอกสมบุญ ระหงส์ เป็นรัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ ซึ่งมีอายุการทำงานสั้นมากเพียงเดือนเศษ ๆ เท่านั้น ก็ต้องลาออกเพราะนักการเมืองและประชาชนไม่เห็นด้วยเนื่องจากขัดต่อกฎหมายรัฐธรรมนูญ เกี่ยวกับนายกรัฐมนตรีต้องมาจากการเลือกตั้งจึงเกิดเหตุการณ์นองเลือดและมีประชาชนเสียชีวิตมากมาย

นายอานันท์ ปันยารชุน เป็นนายกรัฐมนตรีชั่วคราวอีกวาระหนึ่ง รัฐบาลคณะที่ 49 (บริหารประเทศระหว่าง วันที่ 10 มิถุนายน พ.ศ. 2535 ถึงวันที่ 23 กันยายน พ.ศ. 2535) เพื่อจัดดำเนินการเลือกตั้งให้แล้วเสร็จภายในเวลา 6 เดือน

นายชวน หลีกภัย เป็นนายกรัฐมนตรี คณะรัฐมนตรีชุดที่ 50 (บริหารประเทศระหว่าง พ.ศ. 2535 - 2538) นายก่อ สวัสดิ์พาณิชย์ เป็นรัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ ซึ่งอยู่ในระหว่าง แผนพัฒนาการศึกษาแห่งชาติ ฉบับที่ 7 - 8 ซึ่งสัมพันธ์กับแผนพัฒนาการกีฬาแห่งชาติ ฉบับที่ 2 ดังนี้

1. ร่างแผนพัฒนาการกีฬาแห่งชาติ ฉบับที่ 2

นโยบายตามแผนพัฒนาการกีฬาแห่งชาติ ฉบับที่ 2 (พ.ศ. 2540 - 2544) โดยได้รับความเห็นชอบจากมติคณะรัฐมนตรี ดังนี้

1.1 กำหนดวัตถุประสงค์ เป้าหมาย ยุทธศาสตร์ แผนงานหลักประกอบด้วย 6 แผน คือ

- 1.1.1 การพัฒนากีฬาขั้นพื้นฐาน
- 1.1.2 การพัฒนาการกีฬาเพื่อมวลชน
- 1.1.3 การพัฒนาการกีฬาเพื่อความเป็นเลิศ
- 1.1.4 การพัฒนาการกีฬาเพื่อการอาชีพ
- 1.1.5 การพัฒนาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีการกีฬา
- 1.1.6 การบริการการกีฬา

1.2. แผนพัฒนาการกีฬาแห่งชาติ ฉบับที่ 2 นี้ เป็นแผนที่สอดคล้องกับแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 8 ซึ่งมุ่งเน้นคนเป็นศูนย์กลางของการพัฒนา ซึ่งการกีฬานับว่าเป็นมาตรการหนึ่งในการพัฒนาสุขภาพร่างกาย และสุขภาพจิตของประชาชน อันจะทำให้ครอบครัวอบอุ่น ชุมชนเข้มแข็ง และยังเป็นการสนองนโยบายของรัฐบาลด้านการกีฬาด้วย

1.3. ให้ใช้แผนพัฒนาการกีฬาแห่งชาติ ฉบับที่ 2 (พ.ศ. 2540 - 2544) เป็นกรอบนโยบายพัฒนากีฬาของชาติ พร้อมทั้งมอบให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องทั้งระดับกระทรวง ทบวง กรม จังหวัด รัฐวิสาหกิจดำเนินงานตามแผนอย่างเป็นรูปธรรม

1.4. ให้หน่วยงานที่มีหน้าที่กำกับดูแล ทุกด้านของหน่วยงานทุกระดับ พิจารณาให้การสนับสนุนแก่การพัฒนาการกีฬาตามแนวทางของแผนพัฒนาการกีฬาแห่งชาติ ฉบับที่ 2 (พ.ศ. 2540 - 2544)

1.5 ให้การกีฬาแห่งประเทศไทย เป็นผู้ประสานแผนฯ ไปสู่ภาคปฏิบัติทุกระดับ ตลอดจนมีหน้าที่ติดตามประเมินผลตามที่กำหนดไว้ในแผนพัฒนาการกีฬาแห่งชาติ ฉบับที่ 2 (พ.ศ. 2540 - 2544) รวมถึง การประเมินผลทางวิชาการของแผนพัฒนาการกีฬาแห่งชาติ ฉบับที่ 1 (พ.ศ. 2531 - 2539) เพื่อหาข้อบกพร่องและนำสิ่งที่มีประโยชน์มาเป็นแนวนโยบายต่อไป

2. นโยบายการจัดการพลศึกษา

รัฐบาลได้ให้กรมพลศึกษาจัดทำนโยบายด้านการพลศึกษา ซึ่งกรมพลศึกษาได้นำเสนอเพื่อดำเนินการ (กรมพลศึกษา. 2540) ดังนี้

2.1 จัดการศึกษาด้านพลศึกษาและการกีฬาให้มีคุณภาพและตอบสนองความต้องการของชุมชนและท้องถิ่น

2.2 พัฒนาหลักสูตรในวิทยาลัยพลศึกษาให้สอดคล้องกับแนวการปฏิรูปการศึกษา ด้านพลศึกษาและการกีฬาให้กว้างขวาง

2.3 กระจายบริการพลศึกษาและการกีฬา ไปสู่ภูมิภาคชุมชนและท้องถิ่น โดยพัฒนาการดำเนินงานของศูนย์พลศึกษาและกีฬาจังหวัด ทั้ง 75 จังหวัด

2.4 พัฒนาสนามกีฬา อุปกรณ์การเล่นกีฬาและการฝึกสอนกีฬาให้ได้มาตรฐาน

2.5 พัฒนาระบบเครือข่ายการนิเทศและการเรียนการสอนพลศึกษา โดยประสานกับกรมวิชาการและกรมที่มีสถานศึกษา เพื่อปรับปรุงหลักสูตรพลศึกษาพร้อมกับพัฒนาสื่อ และนวัตกรรมทางพลศึกษาและกีฬา

2.6 พัฒนาการพลศึกษาและวิทยาศาสตร์การกีฬาโดยร่วมมือกับสถาบันการศึกษาทางพลศึกษาและการกีฬา และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องทั้งในประเทศและต่างประเทศ

2.7 ส่งเสริมสนับสนุนการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรเพื่อปลูกฝังค่านิยม คุณธรรม จริยธรรมของนักเรียนและเยาวชน

2.8 ส่งเสริมกีฬาระดับชุมชนและหมู่บ้าน โดยจัดหาอุปกรณ์กีฬา และจัดกิจกรรมกีฬาให้ครบทุกหมู่บ้าน

2.9 พัฒนาระบบการดำเนินงานด้านการควบคุม และพัฒนาความประพฤตินักเรียน นักศึกษาให้มีประสิทธิภาพ

2.10 พัฒนาบุคลากรทุกระดับให้มีคุณภาพและศักยภาพในการปฏิบัติงาน

สรุปสาระสำคัญของนโยบายด้านพลศึกษาของรัฐบาลนายชวน หลีกภัย คือ จัดการศึกษาด้านพลศึกษาและการกีฬาให้มีคุณภาพ และตอบสนองความต้องการของชุมชนและท้องถิ่น กระจายบริการพลศึกษาและการกีฬาไปสู่ภูมิภาคชุมชนและท้องถิ่น โดยพัฒนาการดำเนินงานของศูนย์พลศึกษาและกีฬาจังหวัดทั้ง 75 จังหวัด พัฒนาสนามกีฬา อุปกรณ์การเล่นกีฬาและการฝึกสอนกีฬาให้ได้มาตรฐาน พัฒนาการพลศึกษาและวิทยาศาสตร์การกีฬาส่งเสริมกีฬาระดับชุมชนและหมู่บ้าน โดยจัดหาอุปกรณ์กีฬาและจัดกิจกรรมกีฬาให้ครบทุกหมู่บ้าน

4. รัฐบาล นายบรรหาร ศิลปะอาชา พลเอกชวลิต ยงใจยุทธ นายชวน หลีกภัย

ใช้นโยบายการศึกษาและกีฬาต่อเนื่องจากรัฐบาลชุดที่ผ่านมา

5. รัฐบาล พ.ต.ท.ทักษิณ ชินวัตร

พินิจสำรวจโททักษิณ ชินวัตร เป็นนายกรัฐมนตรี รัฐบาลคณะที่ 54 และ 55 (บริหารประเทศระหว่าง พ.ศ. 2544-2549) ดังนี้

5.1 นโยบายการศึกษาของนายกรัฐมนตรี พ.ต.ท.ทักษิณ ชินวัตร (สมัยที่ 1) นโยบายการศึกษาของนายกรัฐมนตรี พ.ต.ท.ทักษิณ ชินวัตร สมัยที่ 1 กล่าวไว้ในปี พ.ศ. 2544 คือ รัฐบาลจะปฏิรูปการศึกษาตามเจตนารมณ์แห่งรัฐธรรมนูญและพระราชบัญญัติ การศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 เพื่อพัฒนาสังคมไทยให้เป็นสังคมแห่งความรู้ อันเป็นเงื่อนไขไปสู่ระบบเศรษฐกิจฐานความรู้ให้คนไทยทั้งปวง ได้รับโอกาสเท่าเทียมกันที่จะเรียนรู้และฝึกอบรมได้ตลอดชีวิต และมีปัญญาเป็นทุนไว้สร้างงานและสร้างรายได้ และนำประเทศให้รอดพ้นจากวิกฤตเศรษฐกิจและสังคม โดยยึดหลักการศึกษาสรางชาติ สรางคนและสร้างงาน ดังนี้

5.1.1 เร่งจัดให้มีระบบและโครงสร้างทางการศึกษาที่มีคุณภาพ เป็นประโยชน์ต่อประชาชนทั้งปวงอย่างแท้จริง

5.1.2 เน้นคุณภาพ ประสิทธิภาพ และความเที่ยงธรรมในการบริหารจัดการศึกษาทุกประเภทและทุกระดับ ตั้งแต่ประถมวัยจนถึงอุดมศึกษา

5.1.3 พัฒนาระบบเทคโนโลยีทางการศึกษาและเครือข่ายสารสนเทศ เพื่อเพิ่มและกระจายโอกาสทางการศึกษาให้คนไทยทั้งเมืองและชนบท

5.1.4 จัดให้มีวิทยาลัยชุมชน โดยเฉพาะในจังหวัดที่ยังขาดแคลนสถาบันอุดมศึกษา

5.1.5 ส่งเสริมและสนับสนุนให้ทุกฝ่ายร่วมรับผิดชอบการจัดการศึกษาและฝึกอบรม โดยรัฐเป็นผู้วางระบบ นโยบาย กำกับคุณภาพมาตรฐาน สนับสนุนและระดมทรัพยากร เตรียมความพร้อมให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เอกชน เครือข่ายครอบครัว และอื่น ๆ รวมทั้งการจัดการศึกษาเพื่อคนพิการหรือทุพพลภาพและผู้ด้อยโอกาส

5.1.6 สนับสนุนให้ประเทศไทยเป็นศูนย์กลางการศึกษาในกลุ่มประเทศเพื่อนบ้าน

5.1.7 ส่งเสริมให้เกิดบูรณาการทางการศึกษา ศาสนา ศิลปวัฒนธรรมและกีฬา ในการให้การศึกษอบรมแก่เด็กและเยาวชน

5.1.8 ปฏิรูปการเรียนรู้ โดยยึดหลักผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง หลักการเรียนรู้ด้วยตนเอง และหลักการเรียนรู้ตลอดชีวิต เน้นพลังความคิดสร้างสรรค์ การสร้างนิสัยรักการอ่าน การจัดให้มีห้องสมุด ศูนย์การเรียนรู้ชุมชน และสื่อการเรียนรู้ประเภทต่าง ๆ อย่างทั่วถึง

5.1.9 ส่งเสริมวิชาชีพครูให้มีศักดิ์ศรี เป็นที่ยอมรับนับถือและไว้วางใจจาก
สาธารณชน รวมทั้งพัฒนาและผลิตครูที่มีคุณภาพและคุณธรรม

5.1.10 ปรับปรุงหลักสูตรการศึกษา เพื่อให้เด็กและเยาวชนมีวินัย ใฝ่เรียน และทำงาน
เป็น

5.1.11 ให้โอกาสแก่ผู้สำเร็จการศึกษาระดับมัธยมศึกษาหรือมัธยมศึกษาตอนปลาย ผู้ว่างงานและ
ผู้สูงอายุได้ฝึกงานอาชีพอย่างน้อย 1 อาชีพ พร้อมส่งเสริมให้เป็นผู้ประกอบการอิสระได้

5.1.12 ปฏิรูปการอาชีวศึกษาให้มีคุณภาพยิ่งขึ้น และพัฒนาถึงระดับปริญญาตรี
เพื่อตอบสนองต่อภาคเกษตร อุตสาหกรรมและภาคบริการ รวมทั้งสนับสนุนให้ผู้เรียนได้เข้าฝึก
ทักษะในสถานประกอบการ

5.2 นโยบายการศึกษาของนายกรัฐมนตรี พ.ต.ท.ทักษิณ ชินวัตร (สมัยที่ 2) นโยบาย
การศึกษาของนายกรัฐมนตรี พ.ต.ท.ทักษิณ ชินวัตร ฉบับที่ 2 (พ.ศ. 2548 - 2551) ซึ่งแถลงไว้เมื่อวันที่ 2
23 มีนาคม พ.ศ. 2548

นโยบายด้านการศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม “เน้นเดินหน้าปฏิรูปการศึกษาเพื่อ
สร้างสังคมแห่งการเรียนรู้ตลอดชีวิต และปั้นเด็กไทยให้มีความรู้คู่คุณธรรม ด้วยการจัดการศึกษาฟรี
12 ปี 4 ปีข้างหน้า นโยบายด้านการศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม โดยมุ่งเป้าจะพัฒนาคนไทยให้มี
ความสุข สุขภาพแข็งแรง มีครอบครัวอบอุ่น มีสภาพแวดล้อมที่ดี มีสังคมที่สันติและเอื้ออาทร โดย
รัฐบาลจะสร้างสังคมแห่งการเรียนรู้ตลอดชีวิต โดยพัฒนาให้มีความรู้คู่จริยธรรม เริ่มตั้งแต่เด็กแรก
เกิด โดยให้ความสำคัญแก่การสร้างสภาพแวดล้อมที่เหมาะสม ครอบครัวที่อบอุ่นและสถานศึกษาที่
เอาใจใส่ดูแลเด็กอย่างใกล้ชิด ด้วยการปลูกฝังความรู้ที่ทันโลกและคุณค่าที่ดีของวัฒนธรรมไทย สร้าง
ความเข้าใจให้แก่พ่อแม่ถึงวิธีการดูแลบุตรที่ถูกต้องตามระดับการพัฒนาของสมอง ด้วยหน่วยบริการ
เคลื่อนที่เข้าถึงตัว ซึ่งเรียกว่า “คาราวานเสริมสร้างเด็ก”

นโยบายการจัดการพลศึกษา สาธารณะสำคัญของนโยบาย คือ มุ่งส่งเสริมให้
ประชาชนทุกกลุ่ม รวมทั้งบุคคลกลุ่มพิเศษและผู้ด้อยโอกาสออกกำลังกายหรือเล่นกีฬา เพื่อพัฒนาให้
เป็นทรัพยากรบุคคลที่มีคุณภาพ ทั้งร่างกาย จิตใจ อารมณ์ สังคมและสติปัญญา รวมทั้งคุณธรรม
จริยธรรม ระเบียบวินัย น้ำใจ นักกีฬา และอยู่ร่วมในสังคมได้อย่างมีความสุขและสมานฉันท์ โดยจะ
พัฒนากีฬาขั้นพื้นฐานกีฬาเพื่อมวลชน กีฬาเพื่อความบันเทิง และกีฬาเพื่อการอาชีพตามลำดับ โดย
นำวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีการกีฬามาประยุกต์ใช้ในทุกขั้นตอนของการพัฒนากีฬา และพัฒนา
บุคลากรทางการกีฬา จัดหาและจัดสร้างเครื่องมือ อุปกรณ์กีฬา และสนามกีฬาให้เหมาะสมกับความ
ต้องการของท้องถิ่น ตลอดจนพัฒนาองค์กรกีฬา ให้มีเอกภาพและประสิทธิภาพในการบริหารจัดการ
การกีฬาอย่างมีระบบ และ มีการกระจายอำนาจจากบริหารการกีฬาสู่ระดับท้องถิ่นอย่างทั่วถึง รวมทั้ง

สนับสนุนให้องค์กรภาครัฐ และเอกชนทั้งส่วนกลาง ส่วนภูมิภาค และส่วนท้องถิ่นมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการกีฬา

ดังนั้นนโยบายด้านพลศึกษาของรัฐบาล พ.ต.ท.ทักษิณ ชินวัตร คือ มุ่งเสริมให้ประชาชนทุกกลุ่มรวมทั้งบุคคลกลุ่มพิเศษ และผู้ด้อยโอกาสออกกำลังกายหรือเล่นกีฬา เพื่อพัฒนาให้เป็นทรัพยากรบุคคลที่มีคุณภาพทั้งร่างกาย จิตใจ อารมณ์ สังคมและสติปัญญา รวมทั้งคุณธรรม จริยธรรม จริยธรรม ระเบียบวินัย นำใจนักกีฬา และอยู่ร่วมในสังคมได้อย่างมีความสุขและสมานฉันท์

6. รัฐบาล พลเอก สุรยุทธ์ จุลานนท์ นายสมัคร สุนทรเวช นายสมชาย วงศ์สวัสดิ์ และ นายสมชาย วงศ์สวัสดิ์

พลเอกสุรยุทธ์ จุลานนท์ เป็นนายกรัฐมนตรี รัฐบาลคณะที่ 56 (บริหารประเทศระหว่าง พ.ศ. 2549-2551) ใช้นโยบายการพลศึกษาและกีฬาต่อเนื่องจากรัฐบาลชุดที่ผ่านมา

นายสมัคร สุนทรเวช เป็นนายกรัฐมนตรี รัฐบาลคณะที่ 57 (บริหารประเทศระหว่าง วันที่ 29 มกราคม พ.ศ. 2551 ถึงวันที่ 18 กันยายน พ.ศ. 2551) ใช้นโยบายการพลศึกษาและกีฬาต่อเนื่องจากรัฐบาลชุดที่ผ่านมา

นายสมชาย วงศ์สวัสดิ์ เป็นนายกรัฐมนตรี รัฐบาลคณะที่ 58 (บริหารประเทศระหว่าง วันที่ 18 กันยายน พ.ศ. 2551 ถึงวันที่ 24 กันยายน พ.ศ. 2551) ใช้นโยบายการพลศึกษาและกีฬาต่อเนื่องจากรัฐบาลชุดที่ผ่านมา

นายอภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ เป็นนายกรัฐมนตรี รัฐบาลคณะที่ 59 (บริหารประเทศระหว่าง พ.ศ. 2551-2554) ใช้นโยบายการพลศึกษาและกีฬาต่อเนื่องจากรัฐบาลชุดที่ผ่านมา

7. รัฐบาล นางสาวยิ่งลักษณ์ ชินวัตร

นางสาวยิ่งลักษณ์ ชินวัตร เป็นนายกรัฐมนตรี รัฐบาลคณะที่ 60 (บริหารประเทศระหว่าง พ.ศ. 2554-2557) ใช้นโยบายการพลศึกษาและกีฬา จาก แผนพัฒนาการกีฬาแห่งชาติ ฉบับที่ 5 (พ.ศ. 2555-2559) โดยมีสาระสำคัญของเรื่อง ดังนี้

กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬาเสนอ และให้กระทรวงและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ดังปรากฏในแผนพัฒนาการกีฬาแห่งชาติ ฉบับที่ 5 (พ.ศ. 2555 - 2559) ได้ใช้เป็นแนวทางในการจัดทำแผนงานด้านการท่องเที่ยวที่สอดคล้องกับแผนพัฒนาการกีฬาแห่งชาติ ฉบับที่ 5 (พ.ศ. 2555 - 2559)

สาระสำคัญของเรื่อง

1. เนื่องจากแผนพัฒนาการกีฬาแห่งชาติ ฉบับที่ 4 (พ.ศ. 2550-2554) ได้สิ้นสุดลงในปี 2554 กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬาในฐานะหน่วยงานหลักในการบริหารจัดการพัฒนากีฬา ได้จัดทำแผนพัฒนาการกีฬาแห่งชาติ (ฉบับที่ 5 พ.ศ. 2555 - 2559) เพื่อเป็นกรอบและทิศทางในการบูรณาการการทำงานระหว่างหน่วยงานและภาคส่วนที่เกี่ยวข้องในการพัฒนาการกีฬาของประเทศให้บรรลุ

เป้าหมายตามนโยบายของรัฐบาล ตลอดจนใช้เป็นแนวทางในการวางแผนปฏิบัติราชการของ
กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา ให้เกิดความต่อเนื่องในการพัฒนาการกีฬาของประเทศ

2. แผนพัฒนาการกีฬาแห่งชาติ ฉบับที่ 5 (พ.ศ. 2555 - 2559) มีสาระสำคัญ ดังนี้

2.1 วัตถุประสงค์

2.1.1 เพื่อส่งเสริมให้คนไทยได้รับโอกาสในการออกกำลังกายและเล่นกีฬา
อย่างทั่วถึงและมีคุณภาพ สร้างค่านิยมวิถีชีวิตรักการเล่นกีฬาและออกกำลังกาย ส่งเสริมสุขภาพและ
สมรรถภาพที่ดี

2.1.2 เพื่อส่งเสริมการมีส่วนร่วมของสังคมทุกภาคส่วนในการใช้กิจกรรม
การออกกำลังกายและการเล่นกีฬาเป็นสื่อสร้างสังคมที่มีน้ำใจนักกีฬา มีคุณธรรม จริยธรรม และ
สามัคคีสมานฉันท์

2.1.3 เพื่อจัดหาและพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานด้านการกีฬาให้เพียงพอ
โดยเฉพาะสิ่งอำนวยความสะดวก เช่น สนามกีฬา วัสดุอุปกรณ์ที่ทันสมัย รวมทั้งการจัดให้มีผู้ฝึกสอน
และอาสาสมัครการกีฬาประจำศูนย์และสนามกีฬา

2.1.4 เพื่อปรับบทบาทของกองทุนพัฒนากีฬาแห่งชาติ ให้สนับสนุนภารกิจใน
การพัฒนานักกีฬาดังแต่ระดับเด็กและเยาวชน โดยจัดให้มีทุนการศึกษาและทุนสนับสนุนแก่เด็กและ
เยาวชนที่มีความสามารถและมีแนวโน้มว่าจะเป็นผู้มีความสามารถสูงด้านกีฬาในระดับนานาชาติ
ให้สามารถพัฒนาเป็นนักกีฬาทีมชาติที่สร้างชื่อเสียงและเป็นแบบอย่างที่ดีแก่เยาวชนของประเทศ

2.1.5 เพื่อส่งเสริมให้ภาคเอกชนมีส่วนร่วมในการลงทุนและการบริจาคเพื่อ
พัฒนาการกีฬาด้วยมาตรการจูงใจที่เหมาะสม เช่น มาตรการภาษี มาตรการส่งเสริมการลงทุน และ
มาตรการการเงิน ภายใต้ความโปร่งใสและมีธรรมาภิบาล

2.1.6 เพื่อพัฒนากีฬาเพื่อความเป็นเลิศ ด้วยการนำวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี
การกีฬามาประยุกต์ใช้อย่างจริงจัง เพื่อพัฒนากีฬาที่มีศักยภาพไปสู่กีฬาอาชีพ รวมทั้งพัฒนาผู้ฝึกสอน
และผู้ตัดสินให้ได้มาตรฐานสากล

2.1.7 เพื่อปรับปรุงแก้ไขกฎหมาย กฎระเบียบ เพื่อใช้เป็นเครื่องมือในการบริหาร
จัดการองค์กรกีฬา เพื่อพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการบริหารจัดการกีฬาในทุกมิติอย่างเป็นระบบ

2.1.8 เพื่อสนับสนุนให้ผู้พิการเข้าถึงการกีฬาและการแข่งขันกีฬาในทุกระดับ
เพื่อพัฒนาไปสู่การเป็นนักกีฬาที่มีความสามารถในนามทีมชาติไทยในการแข่งขันกีฬาและมหกรรม
กีฬาต่าง ๆ

2.1.9 เพื่อส่งเสริมให้ประเทศไทยเป็นศูนย์กลางกีฬาของภูมิภาคและของโลก
จัดให้มีการแข่งขันกีฬาและกีฬาคณพิการระดับโลกที่สำคัญ ๆ ตลอดจนการประชุมเกี่ยวกับกีฬาระดับ

ภูมิภาคและ ระดับโลก เพื่อเชื่อมโยงกับการท่องเที่ยว โดยความร่วมมือและการมีส่วนร่วมจากทุกฝ่าย เป็น “ทีมไทยแลนด์”

2.2 ยุทธศาสตร์ ประกอบด้วย 6 ยุทธศาสตร์ ได้แก่

- 2.2.1 ยุทธศาสตร์ที่ 1 การพัฒนาการออกกำลังกายและการกีฬาขั้นพื้นฐาน
- 2.2.2 ยุทธศาสตร์ที่ 2 การพัฒนาการออกกำลังกายและการกีฬาเพื่อมวลชน
- 2.2.3 ยุทธศาสตร์ที่ 3 การพัฒนาการกีฬาเพื่อความเป็นเลิศ
- 2.2.4 ยุทธศาสตร์ที่ 4 การพัฒนาการกีฬาเพื่อการอาชีพ
- 2.2.5 ยุทธศาสตร์ที่ 5 การพัฒนาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีการกีฬา
- 2.2.6 ยุทธศาสตร์ที่ 6 การพัฒนาการบริหารการกีฬาและการออกกำลังกาย

2.3 เป้าหมายหลัก

2.3.1 เด็กและเยาวชนทั้งในระบบโรงเรียนและนอกระบบโรงเรียน อย่างน้อย ร้อยละ 80 มีความรู้ ความเข้าใจ มีเจตคติ และทักษะในการออกกำลังกายและการกีฬาขั้นพื้นฐาน มีคุณธรรม จริยธรรม มีระเบียบวินัยและน้ำใจนักกีฬาตามคุณลักษณะที่พึงประสงค์ รวมทั้ง สามารถออกกำลังกายและเล่นกีฬา ชมและเชียร์กีฬาตามระเบียบ และกฎ กติกา

2.3.2 เด็กและเยาวชนทั้งในระบบและนอกระบบโรงเรียน อายุ 3 - 11 ปี อย่างน้อย ร้อยละ 80 มีทักษะพื้นฐานการเคลื่อนไหวพื้นฐาน เช่น การเดิน วิ่ง กระโดด ปีนป่าย ยืดหยุ่นและการเล่นผาดโผน ตามเกณฑ์ความสามารถของแต่ละระดับอายุ

2.3.3 เด็กและเยาวชนทั้งในระบบและนอกระบบโรงเรียน อายุ 12-18 ปี อย่างน้อย ร้อยละ 80 มีทักษะพื้นฐานการเล่นกีฬาอย่างน้อย 1 ชนิดกีฬา ตามความสามารถของเพศและอายุ

2.3.4 เด็กและเยาวชนที่มีความสามารถพิเศษทางการกีฬา ได้รับการส่งเสริมและสนับสนุนเพื่อพัฒนาความสามารถทางการกีฬาสู่ความเป็นเลิศอย่างต่อเนื่องและเป็นระบบ

2.3.5 ประชาชนทุกกลุ่ม ร้อยละ 60 เล่นกีฬาและออกกำลังกายอย่างเหมาะสมและสม่ำเสมออย่างน้อย สัปดาห์ละ 3 วัน ๆ ละ ไม่น้อยกว่า 30 นาที และร้อยละ 50 มีสุขภาพดีและสมรรถภาพอยู่ในเกณฑ์ดี

2.3.6 ชุมชนระดับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ร้อยละ 25 มีสถานที่บริการด้านกีฬาและการออกกำลังกายตามเกณฑ์มาตรฐาน

2.3.7 ประเทศไทยเป็นเจ้าเหรียญทองในการแข่งขันกีฬาซีเกมส์ในชนิดกีฬาสากลที่มีการแข่งขันในกีฬาเอเชียนเกมส์และโอลิมปิกเกมส์ โดยอยู่ในอันดับ 1 - 5 จากการแข่งขันกีฬาเอเชียนเกมส์ และอยู่ในอันดับ 1 - 5 ของเอเชียจากการแข่งขันกีฬาโอลิมปิกเกมส์

2.3.8 มีสถาบันผลิตและพัฒนาผู้ฝึกสอนในระดับชาติและนานาชาติ และมีสถานกีฬาเพื่อการฝึกซ้อมและแข่งขันที่ได้มาตรฐานในแต่ละระดับในทุกจังหวัด

2.3.9 จำนวนบุคลากรกีฬาอาชีพและนักกีฬาอาชีพเพิ่มขึ้นร้อยละ 3 ต่อปี ซึ่งนักกีฬาอาชีพมีผลงาน หรือ ระดับความสามารถที่ได้มาตรฐานนานาชาติ (International ranking) โดยเฉลี่ยดีขึ้น

2.3.10 ระบบการจัดการแข่งขันกีฬาอาชีพได้มาตรฐานเป็นที่ยอมรับในระดับสากล มีระบบการวางแผนการประชาสัมพันธ์ สวัสดิการและการติดตามผลด้านกีฬาอาชีพมากขึ้น

2.3.11 จำนวนรายได้จากผู้สนับสนุนการดำเนินงานด้านการพัฒนากีฬาเพื่อการอาชีพ จากภาครัฐและภาคเอกชนเพิ่มมากขึ้น

2.3.12 จำนวนบุคลากรทางด้านวิทยาศาสตร์การกีฬาในองค์กรวิทยาศาสตร์การกีฬา ระดับชาติ ระดับภาค ระดับจังหวัด และในสมาคมกีฬาต่าง ๆ เพิ่มขึ้น

2.3.13 มีองค์กรวิทยาศาสตร์การกีฬาระดับชาติ ระดับภาค ระดับจังหวัด ระดับอำเภอ

2.3.14 มีการศึกษา วิจัย และเผยแพร่องค์ความรู้ด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีการกีฬา

2.3.15 มีเครื่องมือและอุปกรณ์ทางด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีการกีฬา ระดับชาติ ระดับภาค ระดับจังหวัดอย่างน้อย 3 หมวดเครื่องมือ คือ เครื่องมือทางชีวกลศาสตร์การกีฬา เครื่องมือทางสรีรวิทยาการออกกำลังกายและกีฬา และเครื่องมือทางเวชศาสตร์การกีฬา

2.3.16 หน่วยงานภาครัฐ ภาคเอกชน ภาคธุรกิจ องค์กร สมาคม ชมรมที่เกี่ยวข้องด้านการกีฬา และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น มีการปรับปรุงและพัฒนาระบบการบริหารจัดการกีฬา เพื่อเตรียมการรองรับการเข้าร่วมประชาคมอาเซียน พ.ศ. 2558 ให้มีประสิทธิภาพ อย่างน้อยร้อยละ 60

2.3.17 มีคณะกรรมการการกีฬาที่มีบทบาทในการบริหารงานการกีฬา อย่างน้อยจำนวน 1 คณะกรรมการ ครอบคลุมระดับ ได้แก่ ระดับตำบล อำเภอ จังหวัด และระดับชาติ

2.3.18 มีฐานข้อมูลและระบบสารสนเทศด้านการกีฬาในทุกระดับ ตั้งแต่ระดับตำบล อำเภอ จังหวัด และระดับชาติ มีการปรับปรุงกฎหมายและระเบียบต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการกีฬาในทุก ๆ ด้านให้ทันสมัยและสามารถรองรับการเปิดประชาคมอาเซียน พ.ศ. 2558 มีกองทุนในการพัฒนาการกีฬาและสวัสดิการของนักกีฬาทุกระดับ ตั้งแต่ระดับตำบล อำเภอ จังหวัด และระดับชาติ รวมทั้งมีระบบ กลไก การติดตามประเมินผลการดำเนินงานด้านการกีฬาและการออกกำลังกาย ทุกระดับ ตั้งแต่ตำบล อำเภอ จังหวัด และระดับชาติ

2.4 การขับเคลื่อนแผนไปสู่การปฏิบัติ

2.4.1 การบริหารดำเนินการและการประสานแผน แบ่งเป็น 3 ระดับ ดังนี้

2.4.1.1 ระดับนโยบาย มีคณะกรรมการนโยบายการกีฬาแห่งชาติ กำกับดูแลนโยบายที่เกี่ยวข้องกับการออกกำลังกายและการกีฬา พิจารณากำหนดนโยบายเสนอความเห็นก่อนนำเสนอคณะรัฐมนตรีเพื่อให้ความเห็นชอบและสั่งการ

2.4.1.2 ระดับการผลักดันแผน มีสำนักงานเลขานุการ คณะกรรมการนโยบายการกีฬาแห่งชาติ ทำหน้าที่ในการนำนโยบายและข้อสั่งการในระดับนโยบาย แจ้างประสานไปยังหน่วยงานต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งติดตามความก้าวหน้า การดำเนินการวิจัยเชิงนโยบาย นำเสนอข้อแนะนำและปัญหาอุปสรรคเสนอต่อคณะกรรมการนโยบายการกีฬาแห่งชาติ

2.4.1.3 ระดับปฏิบัติการ ประกอบด้วยหน่วยงานต่าง ๆ ทั้งภาครัฐ และภาคเอกชนที่มีภารกิจเกี่ยวข้องกับการออกกำลังกายและการกีฬา สมาคมกีฬา ชมรมกีฬา สโมสรกีฬามหาวิทยาลัย สถานศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา รวมทั้งองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นทุกระดับ เป็นผู้รับนโยบายจากคณะกรรมการนโยบายการกีฬาแห่งชาติและคณะรัฐมนตรีไปปฏิบัติ

2.4.1.4 การผลักดันแผนพัฒนาการกีฬาแห่งชาติ ฉบับที่ 5 (พ.ศ. 2555 - 2559) ไปสู่การปฏิบัติในระดับต่าง ๆ ดังนี้

1) ระดับส่วนกลาง เพื่อให้มีการบูรณาการแผนพัฒนาการกีฬาแห่งชาติ ฉบับที่ 5 (พ.ศ. 2555-2559) และแผนในระดับชาติที่เกี่ยวข้อง นำไปกำหนดเป็นกรอบของหน่วยงานและจัดทำแผนปฏิบัติราชการของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง โดยมีกระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬาเป็นหน่วยงานหลักในการประสานการขับเคลื่อนแผนไปสู่การปฏิบัติ

2) ระดับจังหวัด เพื่อให้มีการแปลงแผนไปสู่การปฏิบัติในระดับจังหวัด และกลุ่มจังหวัด โดยผลักดันให้การพัฒนารองเท้าและกีฬา ไว้เป็นส่วนหนึ่งของแผนยุทธศาสตร์จังหวัด และกลุ่มจังหวัด และมีแผนยุทธศาสตร์พัฒนาการกีฬาของจังหวัด และกลุ่มจังหวัด โดยมีศูนย์การท่องเที่ยว กีฬาและนันทนาการจังหวัด เป็นหน่วยงานหลักในการประสานการขับเคลื่อนแผน ไปสู่การปฏิบัติรวมทั้งผลักดันให้เขตพื้นที่การศึกษา สถาบันการศึกษา โดยเฉพาะมหาวิทยาลัยในระดับภาค/จังหวัดในพื้นที่เข้ามามีส่วนร่วมให้มากขึ้น

3) ระดับท้องถิ่น เพื่อให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ได้แก่ องค์กรการบริหารส่วนจังหวัด กรุงเทพมหานคร เมืองพัทยา เทศบาล และองค์กรบริหารส่วนตำบล รวมทั้งผู้นำชุมชน ได้นำเป้าหมาย มาตรการและแนวทางไปบรรจุไว้ในแผนปฏิบัติการของหน่วยงาน และมีดำเนินการจัดทำโครงการ/กิจกรรมเพื่อให้เกิดผลเป็นรูปธรรม โดยมีองค์กรบริหารส่วนจังหวัด กรุงเทพมหานคร และเมืองพัทยา เป็นหน่วยงานหลักในการประสานงาน

2.4.2 การสนับสนุนและส่งเสริมศักยภาพของหน่วยปฏิบัติ

2.4.2.1 การส่งเสริมและสนับสนุนด้านวิชาการ

2.4.2.2 การสนับสนุนด้านงบประมาณ เพื่อดำเนินงานในกิจกรรม โครงการต่าง ๆ ที่บรรจุในแผนพัฒนาการกีฬาแห่งชาติในทุกประเด็นยุทธศาสตร์

2.4.2.3 การสนับสนุนและพัฒนากลไกการประสานงาน โดยการสร้างเครือข่ายด้านการกีฬา

2.5 กลไกการแปลงแผนสู่การปฏิบัติ

2.5.1 ให้มีคณะกรรมการนโยบายการกีฬาแห่งชาติทำหน้าที่เชื่อมโยงระหว่างองค์กรระดับชาติ

2.5.2 มีหน่วยงานที่รับผิดชอบในแต่ละแผนงาน ทำหน้าที่เชื่อมโยงระหว่างองค์กรระดับภูมิภาค ระดับจังหวัด และระดับท้องถิ่น

2.5.3 การให้สมาคมกีฬาชนิดต่าง ๆ เข้ามามีส่วนในการเสนอแนะนโยบายและผลักดันการพัฒนาการกีฬาตามแผนพัฒนาการกีฬาของชาติ

2.5.4 ใช้บันทึกความเข้าใจด้านการกีฬา (MOU) เป็นกลไกสนับสนุนการบูรณาการงานด้านการกีฬาร่วมระหว่างหน่วยงาน

2.5.5 นำแผนพัฒนาการกีฬาแห่งชาติ เป็นกรอบและแนวทางในการพิจารณาจัดสรรงบประมาณ และการบูรณาการงบประมาณในระดับต่าง ๆ

2.5.6 สร้างความรู้ ความเข้าใจให้ทุกภาคส่วนตระหนักถึงความสำคัญและพร้อมเข้าร่วมในการผลักดันแผนพัฒนาการกีฬาแห่งชาติไปสู่การปฏิบัติผ่านกระบวนการและเครื่องมือต่าง ๆ

2.5.7 จัดทำสื่อสารประชาสัมพันธ์ โดยใช้หลักการตลาดสร้างความตระหนักและยอมรับแผนพัฒนาการกีฬาแห่งชาติเป็นเครื่องมือในการพัฒนาแบบบูรณาการที่ทุกภาคีสามารถนำไปปรับใช้ให้บังเกิดผลได้จริง

2.5.8 พัฒนาการบริหารจัดการแผนการกีฬาแห่งชาติอย่างมีประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิผล โดยนำแนวคิดวงจรคุณภาพ PDCA มาปรับใช้ได้ เริ่มตั้งแต่จัดทำยุทธศาสตร์ วัตถุประสงค์ เป้าหมาย ตัวชี้วัด มาตรการ รวมทั้งกระบวนการวิธีการและเครื่องมือต่าง ๆ ในการกำกับ การบริหารจัดการแผนไปสู่การปฏิบัติที่มีประสิทธิภาพ โดยทุกภาคส่วนมีการปฏิบัติงานภายใต้ระบบที่ออกแบบไว้อย่างจริงจัง รวมถึงตรวจสอบ ติดตามความก้าวหน้า การประเมินผลที่สะท้อนถึงความพึงพอใจของประชาชนที่มีต่อผลการพัฒนาที่เกิดขึ้น นำไปสู่การปรับเปลี่ยนกระบวนการและวิธีการดำเนินงานให้การขับเคลื่อนแผนบรรลุตามวัตถุประสงค์ที่กำหนด

2.5.9 สร้างความเข้าใจให้ภาคการเมืองในเป้าหมายและแนวทางของแผนพัฒนาการกีฬาแห่งชาติ และผลักดันให้นำประเด็นยุทธศาสตร์การพัฒนาที่สำคัญไปผสมผสานในการจัดทำนโยบายของพรรคและนโยบายของรัฐบาล

2.6 การติดตามและประเมินผล

2.6.1 ให้มีกลไกองค์กรหรือคณะกรรมการทำหน้าที่ติดตามและประเมินผลแผนพัฒนาการกีฬาแห่งชาติ ฉบับที่ 5 (พ.ศ. 2555 - 2559)

2.6.2 พัฒนาระบบฐานข้อมูล ทุกระดับตั้งแต่ระดับท้องถิ่น จังหวัด และระดับชาติ ให้ได้มาตรฐาน ทันสมัย ต่อเนื่อง และสามารถสร้างความเข้าใจในระหว่างผู้เกี่ยวข้อง เพื่อนำมาใช้ประโยชน์ร่วมกันได้

2.6.3 จัดประชุมสัมมนาเพื่อระดมความคิด การวางแผน การปฏิบัติตามแผนพัฒนาการติดตามประเมินผลในระดับท้องถิ่น ภูมิภาคและระดับชาติ พร้อมทั้งให้มีการจัดประชุมติดตามประเมินผลประจำปี โดยเปิดโอกาสให้ประชาชนและผู้เกี่ยวข้อง ได้มีส่วนร่วมอย่างกว้างขวาง

สรุปท้ายบท

นโยบายและแผนการศึกษาชาติที่เกี่ยวข้องกับการพลศึกษา เป็นช่วงหลังการเปลี่ยนแปลงการปกครองจากระบอบสมบูรณาญาสิทธิราช มาเป็นระบอบประชาธิปไตย เป็นต้นมา จนถึงสมัยของการเปลี่ยนแปลงระบบบริหารการศึกษา โดยคณะปฏิวัติ นำโดยจอมพลสฤษดิ์ ธนะรัชต์ สรุปได้ว่า นโยบายที่เกี่ยวข้องกับการพลศึกษานั้น มีความสัมพันธ์กับจุดมุ่งหมายของแผนการศึกษาแห่งชาติทุกฉบับ ดังนี้

1. นโยบายเกี่ยวกับการพลศึกษา พ.ศ. 2475 ความว่า “เพื่อความสมบูรณ์ของพสกนิกรสยาม จึงบรรจุวิชาพลศึกษาเข้าแผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2475 โดยเพิ่มองค์แห่งการศึกษาที่ 3 คือ 1) จริยศึกษา 2) พุทธิศึกษา 3) พลศึกษา
2. นโยบายเกี่ยวกับการพลศึกษา พ.ศ. 2479 ภายหลังจากตั้งกรมพลศึกษา (พ.ศ. 2476) แล้ว ได้จัดตั้งโรงเรียนฝึกหัดครูพลศึกษา ผลิตครูพลศึกษาและกิจกรรมพลศึกษาจัดไว้ในหลักสูตร
3. นโยบายเกี่ยวกับการพลศึกษา 2494 มีการส่งเสริมปรับปรุงการพลศึกษาอย่างได้ผลดียิ่ง
4. นโยบายเกี่ยวกับการพลศึกษา 2503 เน้นการเป็นพลเมืองดี มีศีลธรรม วัฒนธรรม จิตใจ เป็นประชาธิปไตย องค์แห่งการศึกษาคือ จริยศึกษา พุทธิศึกษา พลศึกษา และหัตถศึกษา

คำถามท้ายบท

จงตอบคำถามต่อไปนี้พอสังเขป

1. จงอธิบายนโยบายและแผนการศึกษาชาติที่เกี่ยวข้องกับการพลศึกษาระหว่าง พ.ศ. 2474 - 2506 ที่สำคัญ ๆ พอสังเขป
2. จงอธิบายและเปรียบเทียบนโยบายและแผนการศึกษาชาติที่เกี่ยวข้องกับการพลศึกษา ฉบับที่ 1 - 2 ที่สำคัญ ๆ พอสังเขป
3. จงอธิบายและเปรียบเทียบนโยบายและแผนการศึกษาชาติที่เกี่ยวข้องกับการพลศึกษา ฉบับที่ 3 - 4 ที่สำคัญ ๆ พอสังเขป
4. จงอธิบายและเปรียบเทียบนโยบายและแผนการศึกษาชาติที่เกี่ยวข้องกับการพลศึกษา ฉบับที่ 5 - 6 ที่สำคัญ ๆ พอสังเขป
5. จงอธิบายและเปรียบเทียบนโยบายและแผนการศึกษาชาติที่เกี่ยวข้องกับการพลศึกษา ฉบับที่ 7 - 8 ที่สำคัญ ๆ พอสังเขป
6. จงอธิบายนโยบายการจัดการพลศึกษา สมัย นายชวน หลีกภัย ที่สำคัญ ๆ พอสังเขป
7. จงอธิบายนโยบายการจัดการพลศึกษา สมัย พ.ต.ท.ทักษิณ ชินวัตร ที่สำคัญ ๆ พอสังเขป
8. จงเปรียบเทียบนโยบายการจัดการพลศึกษา สมัย พ.ต.ท.ทักษิณ ชินวัตรในสมัยที่ 1 และสมัยที่ 2 ว่ามีความแตกต่างกันอย่างไร
9. จงอธิบายความก้าวหน้าของแผนพัฒนากีฬาแห่งชาติ ว่ามีความแตกต่างในแนวทางที่ดีขึ้นอย่างไร
10. ปัจจุบันแผนพัฒนากีฬาแห่งชาติใช้ฉบับที่เท่าไรและมีนโยบายที่ทางยุทธศาสตร์ที่แตกต่างกับแผนเดิมอย่างไร

เอกสารอ้างอิง

- กรอบยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี. (2559). ร่างกรอบยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี พ.ศ. 2560 – 2579. สืบค้นเมื่อ 4 พฤษภาคม 2559, จาก <https://www.royalthaipolice.go.th/downloads/ยุทธศาสตร์ระยะ20ปี60-79.pdf>.
- การกีฬาแห่งประเทศไทย. (2559). รายงานการแข่งขันกีฬาโอลิมปิกและเอเชียนเกมส์ ย้อนหลัง 4 ครั้งล่าสุด. กรุงเทพฯ : วิชาการกีฬา.
- _____. (2550). แผนพัฒนาการกีฬาแห่งชาติ ฉบับที่ 4 (พ.ศ. 2550 - 2554). กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์องค์การค้ำของ สกสค.
- _____. (2555). แผนพัฒนาการกีฬาแห่งชาติ ฉบับที่ 5 (พ.ศ. 2555 - 2559). กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์องค์การค้ำของ สกสค.
- จักยวัชร ศิริวรรณ. (2559). แนวคิด ความสำคัญ และกระบวนการจัดทำแผนยุทธศาสตร์. สืบค้นเมื่อ 6 พฤษภาคม 2559, จาก <https://www.gotoknow.org/posts/437659>.
- ธงชัย สันติวงษ์. (2548). องค์การและการบริหาร. พิมพ์ครั้งที่ 4. กรุงเทพฯ : ไทยวัฒนาพานิช.
- บวร เทศารินทร์. (2559). 10 นโยบายศึกษาธิการไทยตอบโจทย์เทรนด์การศึกษาโลก. สืบค้นเมื่อ 4 พฤษภาคม 2559, จาก <http://www.drborworn.com/articledetail.asp?id=15644>.
- ประทุม รอประเสริฐ. (2535). การวางแผนโครงการ. สืบค้นเมื่อ 4 พฤษภาคม 2559, จาก <https://sites.google.com/site/ispmizzijjex/kar-wangphaen-khornngkar>.
- แผน เจียรระไน นิติพันธ์, สระภักดิ์, สมชาย ประเสริฐศรี, และสมเจตน์ ทองดี. (2556). โครงการตำราวิชาการในโอกาสครบรอบปีที่ 9 ของการสถาปนาสถาบันการพลศึกษา พ.ศ. 2556. การจัดการและการบริหารการกีฬา. กรุงเทพฯ : กองส่งเสริมและพัฒนาโรงเรียนกีฬา สถาบันการพลศึกษา กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา.
- พ.ต.ท. ทักษิณ ชินวัตร. [Online] เข้าถึงได้จาก :<http://www.thaiwebsites.com/political-history.asp> (30 กันยายน 2560)
- พลศึกษา, กรม. (2540). กรมพลศึกษา. กรุงเทพฯ : อักษรไทย.
- _____. (2520). แผนการศึกษาแห่งชาติพุทธศักราช 2520. กรุงเทพฯ : กองแผนงาน สำนักปลัดกระทรวงศึกษาธิการ.
- พลเอกชาติชาย ชุณหะวัณ. [Online] เข้าถึงได้จาก : <http://th.wikipedia.org/wiki/> (30 กันยายน 2560).

อนันต์ ปันยารชุน. [Online] เข้าถึงได้จาก :<https://viratts.wordpress.com/2014/04/30/anand1/>
(30 กันยายน 2560).

ราชบัณฑิตยสถาน. (2556). **พจนานุกรม ฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2554**. พิมพ์ครั้งที่ 2.

กรุงเทพฯ : นานมีบุ๊คส์พับลิเคชั่นส์.

สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ. (2559). **รายงานสรุป วาระการปฏิรูปที่ 19 แผนปฏิรูปการกีฬา**.

กรุงเทพฯ : สำนักกรรมการ 3 สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร ปฏิบัติหน้าที่

สำนักงานเลขาธิการสภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ.

สภาที่ปรึกษาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. (2558). **ผลการศึกษาของกระทรวงการท่องเที่ยวและ**

กีฬา. กรุงเทพฯ : สำนักงานสภาที่ปรึกษาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ และสมาคม

จัดการกีฬาแห่งประเทศไทย.

Friedrich. (1963). **The Philosophy of Nietzsche**. New York : Modern Library.

Knezevich, S. J. (1984). **Administration of Public Education**. 4th ed. New York : Harper and Row.

Lasswell, H. D. & Kaplan, A. (1970). **Power and Society**. New Haven : Yale Univ. Press.

Massie, J. L. & Douglas, J. (1981). **Managing : A Contemporary Introduction**. 3rd ed.

Englewood Cliffs. New Jersey : Prentice-Hall.